

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENEK

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Zakon o bankah

Iz govora ministra trgovine in industrije g. Ivana Mohoriča na zborovanju trgovcev v Mariboru smo doznali, da se pripravlja v njegovem ministru kartelni zakon, od katerega pričakuje javnost zaščite pred nemoteno dobičarsko politiko teh najdovršenejših organizacij modernega kapitalizma. Nadalje je minister izjavil, da bo v jeseni predložen zakon o bankah narodni skupščini. Vprašanje bančne zakonodaje je pereče tako pri nas kot v drugih državah, zato se moramo s tem vprašanjem obširneje baviti.

Naša država spada med tiste države, ki doslej niso imele posebnih zakonskih predpisov o poslovanju bank, kakor jih imajo nekatere druge države. Za poslovanje bank so veljali splošni predpisi trgovinskega zakonika, dočim so regulativne hranilnice imele deloma svoj regulativ, zadružne kreditne ustanove pa so poslovale na podlagi zadružnega zakona. Ker pa postajajo moderne banke vedno važnejši faktor v narodnem gospodarstvu in se je njih poslovanje zelo razpredlo, se je pokazala potreba, da se uredi njihovo poslovanje s posebnim zakonom. Posebno se to kaže sedaj, ko vlada v vseh gospodarskih panogah kriza, ki tudi mimo bank ni šla brez posledice.

Predvsem nam je potreben tak zakon o bankah, ki bo dal nove podlage, da se vrne zaupanje, ki je potrebno gospodarstvu na vsej liniji. Že po naravi bančnega posla je razvidno, da se morajo določbe nanašati na aktivno in pasivno stran bančnega poslovanja. Pasivno stran (s stališča bank) tvorijo tuja sredstva bank, med katere je v prvi vrsti štetih hranilne vloge, katere zbirajo banke kot dragi denarni zavodi, in tekoče račune, ki služijo kot blaginjske rezerve poslovanja sveta, odnosno jim služijo kot nadomestilo. Ureditve sprejemanja in upravljanja hranilnih vlog je najbolj potrebna s stališča vlagateljev. Še so nam v spominu posledice poloma Slavenske banke, kjer so poleg številnih posameznikov izgubile velike vsote nekatere naše regulativne hranilnice. Treba bo dati v novi bančni zakon stroga določila o upravljanju hranilnih vlog, ki bodo z vsemi sredstvi ščitila vlagatelje in jim zagotovila brezpogojno varnost. V ta namen naj služijo v prvi vrsti kazenske določbe o voditeljih bank. Kajti mnogo neuspehov ni bila kriva samo splošna gospodarska kriza, pač pa neumestno vodstvo nekaterih bank. Vodstvo bank mora prevzeti tudi več jamstva, kakor ga ima doslej. Kajti kdor sprejema v oploditvev tu denar, se mora zavedati, da upravlja tuj denar, katerega je treba upravljalno vestno. Podobno smo videli svoječasno v zakonodaji, kako je urejevala upravo raznih zapuščin ter je bila tudi kontrola dovolj velika. Ne zadostujejo torej samo splošni zakonski predpisi, treba je poskrbeti tudi za kontrolo. Tu nastaja veliko vprašanje, kako in kdo naj vrši kontrolo. Mislili smo že na institucijo pooblaščenih revizorjev, kakor jo poznajo nekatere anglosaške države in ki se zadnje čase razširja tu po celini. Toda za pravilno funkcioniranje takih institucij so potrebne druge podlage, kakor jih imamo danes pri nas, vendar je vprašanje še vredno razpravljanja. Druga stvar je kontrola bančnega poslovanja po javnosti, odnosno po oficijelnih ali poloficijelnih institucijah. Tu bi se dalo misliti na uvedbo takih ukrepov, ki bi omogočali kontrolo poslovanja in pa pravilno usmerjanje kreditne politike bank, ki bo moralo bolj služiti splošnosti, ne pa samo interesom dobičakarjev. Seveda tak urad ne sme biti kakšna birokratična institucija, ki bi samo ovirala tok gospodarstva.

To bi bilo nekaj misli k potrebi ureditvi pasivnih poslov. Treba pa je pomisliti tudi na ureditev aktivnih poslov, ki tvorijo protipostavko pasivnih poslov. Če so aktivna zdrava, so zdrava, odnosno likvidna tudi pasiva. Zato je treba postaviti smernice za vodstvo aktivnih poslov, da ne zagazijo banke v spekulacije, ki koristijo samo nekaterim, odnosno, če izpadejo slabo, jih morajo nositi drugi. Treba je previdnosti pri kreditiranju, zlasti pa se je treba varovati poslov, ki niso popolnoma v skladu s pravilnimi bančnimi načeli. Sploh je paziti na to, da bo kreditna politika bank pravilno usmerjena, kakor smo že povdarili zgoraj.

Gotovo eden najvažnejših problemov je za naše bankarstvo ureditev obrestne mere. Sicer dvomimo o uspehu morebitnih zakonskih ureditev obrestne mere, ker je treba dati tudi stvarne pogoje za znižanje obrestne mere s pametno gospodarsko politiko, vendar je vprašanje preveč nujno, da bi se smela rešitev odlašati oziroma prepuščati času.

Zahteve, ki jih navajamo, so napotile tudi zakonodavce drugih držav, da pristopijo k reševanju problemov modernega bankarstva. Tako je dobila Češkoslovaška svoj zakon o bankah, ki je vpoštevani tudi v redakciji našega zakona o bankah, in nedavno je tudi Avstrija dobila svoj predlog zakona o bankah, ki se v glavnih potezih strinja s češkoslovaškim zakonom. V glavnem stremi moderna zakonodaja za čimvečjo kontrolo nad poslovanjem bank. V drugih državah pa skušajo reševati bančne probleme s sodelovanjem države pri vodstvu in glavnici bank. Tako smo v Nemčiji prišli do izrazito državnega denarstva, kajti država kontrolira celo vrsto velikih bank z direktno svojo udeležbo pri njihovi glavnici. Tudi ta pot ima nekaj zase, zlasti v demokratičnih državah, kjer je vpliv delovnega ljudstva na državno upravo odločilen in bo vedno bolj odločilen postal.

V naši državi je važen problem bankarstva tudi velika številka malih provincialnih bank v Srbiji. Tu bi bilo treba najti potov in načinov, da se omogoči taka koncentracija bank, ki bi znižala obrestno mero.

Končno pa pripominjamo še to-le: Ves problem je v veliki meri tudi moralnega značaja.

Boj med republiko in monarhijo

25 generalov pod ključem — Položaj vlade šibak

Pariz, 17. avgusta. Po najnovejših vesteh iz Madrida je najvišji sodni dvor že začel s preiskavo proti sevilijskim in madridskim upornikom. Preiskavo vodi Dimas Camarero, ki je že prispel v Sevijo ter dal tjakaj pripeljati generala Garcia Herranza, letalskega kapitana Sanjurio, sina generala Sanjurio, ki je vodil vstajo, in več drugih višjih častnikov. Ti so bili do sedaj zaprti v Cadixu. Tudi general Sanjurio bo bržkone prepeljan v Sevijo. Medtem vsak dan sledijo nove aretacije višjih častnikov in civilistov, ki so bili znanj kot pristaši monarhije. Med aretiranci so osebnosti visoke španske aristokracije, kakor Luis in Thomas Ibarra, Manuel Sarasua, Marcs de Valle de la Reina, Nervion Luis Redondo, ki je med vstajo bil določen za cenzorja tiska, itd. Policijska oblastva prejemajo vedno več ovadb proti monarhistom, ki so pa povečini anonimna. Zato je guverner dal razglasiti, da se bo oziral samo na tiste ovadbe, ki bodo podpisane. Računajo, da je bilo aretiranih okoli 25 generalov, izmed teh je samo v madridskih zaporih zaprtih 20. Isto usodo deli v madridskih jetah nad 30 častnikov in dolga vrsta zasebnikov. Vojno ministrstvo je takoj vzelo vojaške časti dvema polkovnikoma, 10 podpolkovnikom, 15 majorjem, 50 stotnikom in 60 poročnikom v Seviji.

Na drugi strani je Madrid slovesno proslavil tiste orožnike vojske in civiliste, ki so se izkazali pri zatretju monarhistične vstaje. V enem izmed najlepših drevoredov v Madridu so postavili visoko tribuno, kjer je sam predsednik republike Alcalá Zamora odlikoval republikance s svetinjami v navzočnosti ogromne množice.

Glede namena in taktike vstajev je zanimiva izjava, ki jo je podal minister javnih del, socialist Prieto. Po njegovem mnenju je general Sanjurio nalašč izdal takšen proglas, kakor da ni imel namena strmoglaviti republike in obnoviti monarhijo, samo da bi prevladal in pridobil za svoje gibanje tudi pristaše republike, ki niso zadovoljni s sedanjo vlado. General Sanjurio je hotel na ta način za krinko republikanstva skriti svoje monarhistične namene. Da je bila vstaja res monarhističnega značaja, priča po ministrovem mnenju tudi okolnost, da so vodje vstaje sami aristokracije in celo daljni sorodniki španskih monarhov, med njimi tudi sin nadvojvode de Infante.

Med Katalonci ne uživa general Sanjurio posebnih simpatij, nasprotno, smatrajo ga celo za svojega sovražnika. V znamenitem proglasu obdružuje namreč general Sanjurio socialistično vlado g. Azana separatizma, ker je ta dovolila Kataloncem avtonomijo. S tem proglasom si je general Sanjurio sicer pridobil nekaj pristašev med španskimi nacionalisti, ki pobijajo avtonomistično gibanje Kataloncev, a si je na drugi strani odtujil katalonsko prebivalstvo.

Kakor na eni strani vlada zagotavlja, da je z lahkoto udušila vstajo, tako je na drugi gotovo, da so dogodki v Seviji in Madridu zelo otežili njen položaj. Gotovo je, da vlada v deželi veliko nezadovoljstvo proti vladi socialist Azane, ker ni vlada izpolnila obljub, ki so jih republikanci dali pred državnim prevratom v lanskem letu. Parlament se s težavo posluje radi močne opozicije, ki jo vodi radikalec Lerroux. Ministrski predsednik je celo odredil, da ne sme parlament na počitnice

in da mora delati celo ponoči, da čimprej izglasuje katalonski statut in agrarno reformo. Lerroux, ki je včasih podpiral Azano, je zahteval v zbornici, da vlada odstopi. Azana se ne maha umakniti, češ, da mora prej spraviti pod streho državni proračun. Razprava o državnem proračunu se bo vršila šele oktobra, zato je življenje te vlade zagotovljeno vsaj do tega časa. V ostalem so celo socialisti mnenja, da se vlada v tej obliki ne bo mogla dolgo držati na krmilu. Da stoji Azana na šibkih nogah se je pokazalo prav pri glasovanju o čl. 7 katalonskega statuta, ki določa med drugim, da bo Barcelonska univerza dvojezična. Za vladni predlog je glasovalo 189 poslancev proti 84, vsi drugi, med njimi tudi Katalonci so se glasovanja vzdražili; ker šteje zbornica 470 poslancev, je bil izid glasovanja za vlado gotovo mučen.

Morda se bo vlada med nižjimi sloji in zemlje lačnim delavstvom utrdila položaj z novim zakonskim predlogom, ki določa, da se vsi španski velikaši in aristokrati, ki so sodelovali pri vstaji, razlastijo in da se njihova zemlja razdeli. Toda množica zemlje potrebnih kmetov-najemnikov in poljedelskih delavcev se po pravici boji, da bodo ta posestva pokupili spekulant in da bodo prišla tako v roke bogate španske buržoazije.

Madrid, 17. avgusta. Ž. Bivši vojaški guverner Katalonije Barrera in brigadni general Ponte sta prejela povelje, da se v osmih dneh javita v vojnem ministru, kjer sumijo, da sta sodelovala v prevratu generala Sanjurio. Aretacije se še vedno nadaljujejo in je bilo do sedaj prijetih okrog 4000 oseb. V terek je bil aretiran tudi ravnatelj lista ABC, gosp. Lucatena.

Prišlo je iztreznjenje

Hitlerjevci hočejo sprejeti ponudeno roko centruma

Berlin, 17. avg. tg. Narodni socialisti so prejeli preden je bil Hitler sprejet pri Hindenburgu, odklonili pogajanja s centrom o sestavi pruske vlade. Sedaj, ko jim je pot do diktature v državi zaprt, pa kažejo, da so pripravljene pogajati se s centrom o vladni koalicijski na Pruskem. Zahtevajo pa, da se nemški nacionalci izključijo iz teh pogajanj, ker se je Hugenberg ravno večerj zopet z vso odločenostjo izjavil za to, da ostane Papenov sistem tudi v Prusiji. Centrum hoče pripraviti narodne socialiste do tega, da bi tudi v Prusiji prevzeli vso odgovornost v vladi.

V političnih krogih prevladujejo vesti o tem, da bo prišlo do koalicije med centrom in nacionalnimi socialisti. Tak sporazum bi bil predvsem mogoč v pruskem deželnem zboru. Pogajanja o tem se bodo vršila še pred potekom tega tedna. Centrum je pripravljen odstopiti nacionalnim socialistom predsedniško mesto pruske vlade, dočim bi notranje ministrstvo prepustil dr. Brachtu, ki je v tesnih stikih s centrom.

Velik razdor v narodnosocialistični stranki

Berlin, 17. avg. V Hitlerjevi stranki tli že davno veliko nezadovoljstvo in razdor med voditelji se čedalje bolj veča. Hitlerjev neuspeh pri Hindenburgu se smatra kot katastrofalen poraz. Levo krilo stranke še vedno govori o pohodu na Berlin in zahteva, da se mobilizirajo napadalne čete, da se prevzame oblast s silo, dočim večina uvideva, da je to blaznost in se nagiblje k tezi, da se je treba sporazumeti s centrom v svrhu parlamentarne koalicijske vlade. Ni dvoma, da bo to vprašanje privedlo v stranki do razkola.

Se vedno bombe

Berlin, 17. avg. tg. Danes sta bila v Nemčiji zopet dva bombna napada. Preteklo noč so vrgli bombo v vilo sodnika Manheima v Landsbergu ob Warthi. Bomba je napravila samo stvarno škodo. Očividci pripovedujejo, da so bombo vrgli iz avtomobila, ki je potem hitro odpeljal. Narodni socialisti so navedenega sodnika v zadnjem času v tamkajšnjih listih večkrat napadali, ker je v sodnih razpravah glede bojev med narodnimi socialisti in komunisti postopal objektivno. Tudi v Kotbussu je bila vržena bomba v naselbino židovskih nameštencev. Tudi tu bomba ni povzročila človeških žrtev.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma jasno, tople nevihte.

Zagrebska vremenska napoved: Visoko oblačno in toplo, močne so lokalne nevihte.

Ona vodstva bank, ki se zavedajo ne samo svoje odgovornosti pred zakonom, ampak tudi svoje moralne odgovornosti, tako individualne odgovornosti članov vodstva pred vestjo kakor solidarne odgovornosti banke in vsega bankarstva sploh pred narodom, ne bodo veliko tangirana po kakšnih novih ostrih odredbah, nasprotno, jih bodo pozdravili. Pač pa bodo nekoliko bolj kontrolirana druga vodstva. Seveda pa tudi najboljša zakonodaja ne pomaga dosti, če ni dobre volje, da se upošteva. Najboljši predpogoj za uspešno vodstvo poslov je zavest velike moralne odgovornosti vodstev pred vestjo, narodom in državnim občestvom. P.

Tudi komunisti še razgrajajo

Berlin, 17. avg. ž. Kljub meščanskemu premirju je prišlo v pretekli noči do težjih spopadov in napadov. Komunisti so na 15 mestih v Berlinu poskusili prirediti demonstracije, vendar pa so jih povsod razgnali. V severnem delu Berlina je napadla skupina komunistov policijskega uradnika, ki je moral rabiti orožje. Pri tem je težko ranil dva komunisti. Iz nekega stanovanja je počilo več strel, ki so bili namenjeni policijskim uradnikom, vendar pa so jih zgrešili. V ostalih delih mesta so komunisti bombardirali s kamenjem narodne socialiste. Ponoči je bilo aretiranih 20 komunistov. Tudi v drugih delih države je prišlo do komunističnih izredov. V Essen so policijskega uradnika, ki je hotel izvršiti hišno preiskavo, napadli z revolverji, vendar pa je orožje odpovedalo. V Duisburgu so komunisti napadli dva narodna socialista in jih hudo ranili z nožem.

Izgredi v Kölnu

Köln, 17. avgusta. tg. V terek pozno zvečer je korakalo 30 narodnih socialistov po Starem trgu v Kölnu. Ko je nekdo izmed pasantov zaklical: »Ži-

Nova romunska vlada za decentralizacijo uprave

Belgrad, 17. avg. I. Iz Bukarešte poročajo, da si je nova vlada stavila kot nujno nalogo, da strogo izvede upravno reformo. Prejšnja vlada Jorga-Argetoianu je namreč v svojem centralističnem duhu popolnoma preoblikovala administrativno razdelitev države s tem, da je za vselej odpravila vseh osem glavnih direktij, oziroma provinc, ki so dosedaj imele za nalogo, da državno oblast decentralizirajo in omogočijo neke vrste pokrajinske avtonomije. To razdelitev je uvedla kmetiška stranka pod dr. Manijem. Sedaj, ko je po preteku enega leta zopet prevzela vrhovno oblast, bo kmetiška stranka na vsak način hotela uveljaviti svojo staro zamisel in bo na novo ustanovila vseh osem pokrajinskih glavnih direktij. Opozicija je večerj poslala spomene predsedniku vlade, češ, da bo takšna reforma državni proračun preveč obremenila, toda predsed-

nik vlade je odgovoril, da je osnovna potreba vsake države pravilna in kolikor mogoče dobra državna uprava. Zaradi tega v tej postavitvi državi niti najmanj ne treba varčevati, ker je državna uprava živčevje vsakega organiziranega naroda. Celo romunska ustava, je nadaljeval Vajda Vojevod, predvideva decentralizacijo uprave. Vsi poskusi centralizacije so doživeli polom, kar je dovolj jasen dokaz, da bo treba misliti na razširitev pravic pokrajinskih oblasti. Kmetiško ljudstvo, ki je pri zadnjih volitvah poslalo tako ogromno večino v romunski parlament, hoče baš danes v času gospodarske krize, ki najbolj leži na njegovih ramenih, od blizu sodelovati in tudi od blizu učinkovito nadzirati poslovanje državne uprave, ki ima ta namen, da v prvi vrsti ščiti narod in služi njegovim življenjskim interesom, ki so tudi interesi romunske države.

za višjega tehničnega manipulant pri ravnateljstvu državne železarne v Varešu in Franjo Kovč za višjega manipulant pri državnem rudniku v Velenju.

Kaplan Hostnik izpuščen

Belgrad, 17. avg. I. Danes je bil po sklepu notranjega ministristva izpuščen iz belgrajskih zaporov na Adi Ciganliji č. g. Alojzij Hostnik, kaplan v Dolu pri Ljubljani, s tem, da se lahko brani iz evobode.

Dogodek na progi Belgrad-Vinkovci

Belgrad, 17. avg. AA. Spričo alarmantnih vesti, ki jih je neki jutranjik prinesel o razbojniškem napadu na brzi vlak Belgrad-Vinkovci, smo na oločnem mestu dobili sledeče obvestilo: Po izjavi strojevodje na vlaku št. 3, o katere verodostojnosti se doslej še ni bilo mogoče prepričati, je v noči na 16. avgust na km 137 na progi Belgrad-Vinkovci nekdo s strelom pobil šipe na lokomotivi. Ni še ugotovljeno, ali je kdo namenoma streljal na vlak. O tem dogodku so obveščene policijske oblasti, ki so uvedle preiskave.

Prokletstvo nespameti

III.

Včeraj sem opisal, kako je v Ameriki prišlo do prohibicije. Sedaj mi ostane samo še naloga, da v kratkih potezah narišem posledice, katere je rodila policijska prepoved uživanja alkoholnih pijač. Mislim, da mi ni treba več ponavljati, kar sem že včeraj poudarjal, da je borba proti pijančevanju in njegovim pogubnim posledicam uspešna le, ako se v prvi vrsti naslanja na moralna sredstva in ako na povprečnega človeka ne stavlja preteranih, to se pravi protinaravnih zahtev. Kjer pa se skuša alkoholizem zatirati izključno le s policijskimi sredstvi, tam imamo iste posledice, kakor jih vidimo na polju spolne morale, ako izročimo skrb nad dobrimi navadami v roke policiji...

Prohibicija je res odpravila saloone. Toda, ali je prohibicija zatrla proizvajanje in razpečevanje alkohola? Ne! Namesto saloonov na vsakem vogalu je postala sedaj v Ameriki skoraj vsaka hiša saloon. Kjer v hiši preje nekoli ni bilo alkoholne pijače, so začeli sedaj sami doma variti pivo, žgati žganje in stiskati grozdje. Zakon seveda vse to prepoveduje. Toda ali naj ima vsaka hiša svojega detektiva?

In potem, kdo naj zapre vso ogromno državno mejo ob Kanadi, ob obeh morjih, ob Mehiki? Vsi prebivalci Zedinjenih držav bi morali potegniti kordon, da se ne bi splazil skozi tihotapec z alkoholom, in še bi jih bilo premalo. Tihotapci pa so se organizirali v organizacijo, kateri po svoji moči, denarnih sredstvih in političnem vplivu ni enake na vsem svetu. Banditi so si zgradili lastno brodogradnjo na jadrna, par in motorje, po katerem prevažajo alkoholno pijačo, banditi so se naselili po celih predmestjih in od tam zapredli svojo zločinško mrežo po vsem velenem mestu, kjer so počasi prihli do oblasti njihovi plačanci in podporniki v obliki županov in mestnih uprav, banditi pa so tudi navedli najtesnejše sile s policijo, da obidejo zakon o prohibiciji. Banditi so s svojimi velikimi denarnimi sredstvi začeli podkupljati tudi politike in tako doživljamo absurd, da tihotapec alkohola z vsemi sredstvi politično podpira prohibicijo, katere jim prinaša ogromen dobiček, ker je utihotapljeni alkohol več sto procentov dražji od alkohola, tukaj je čisto jasno podan dokaz, da se alkoholizem da pač uspešno pobiti in omejevati po moralnih sredstvih, po izboljšanju socialnega položaja tihotapnih razredov in po pametnih postavah proti nezmernemu uživanju, dočim gola policijska prohibicija rodi ravno nasprotno učinek.

Vse pivovarne v Ameriki so po prohibiciji začele variti tako zvani near beer (skoraj-pivo), to je pivo, ki ima samo 2,75% alkohola. Da bi pivovarje ne varile pravega piva, je postavila oblast vsaki pivovarni stražo. Toda, ko ne bi imel dolar tako zapeljivega čenaka! Tako danes vse pivovarne na videz kuhajo samo near beer, poleg tega pa tudi pravo pivo. Ker pa je v to svrhu treba dobro mazati od policista pri vratih visoko gor! do njegovega načelnika in pa do najvišjih instanc državne uprave, mora konzument drago plačati tudi najzmernejši užitek alkohola. Pivovarno stane dobiček pravega piva samo 2,50 dolarjev, prodajalec na drobno pa ji mora plačati za dobiček 25 dolarjev, konzument pa prodajalcu na drobno še enkrat toliko, da se razpečevanje alkohola ob ogromnih stroških za podkupovanje policijske in politične uprave izplača.

Kako demoralizuje mora to uplivati na javno življenje, na spoštovanje zakonov, na ugled oblasti!

Kot najstrašnejše prokletstvo pa je policijska prohibicija rodila pijansko mladino. Ko sem prišel v Ameriko, se je smatralo za razžaljenje gosta, če so mu postavili na mizo ko obedu alkohol. Tak človek, ki obed poliva z vinom, se je smatral za zaničevanja vrednega pijanca. Mladina pa sploh ni pila. Ni bilo večje sramote za mladega človeka, kakor če je užival alkohol v kakršnikoli obliki in meri. Tak mladenič se je smatral za degeneriranega. Danes? Ravno mladina največ pije in sicer pije žganje, da ne omenjam odraslih, kjer danes ne more biti poštenega kosila ali večerne prireditve brez alkohola. Fant ali dekle, ki hoče veljati za moderna, morata imeti s seboj, kamorkoli gresta v družbo, na ples ali kakšno drugo zabavo, flaska, steklenico z žganjem. Razume se, da razpečevalec alkohola izrabljajo prohibicijo v to, da za drag denar proizvajajo ali uvažajo najslabše vrste alkohol, ki človeka hitro omoti in ga v resnici zastruplja.

Tako se ima torej Amerika zahvaliti puritanskemu prohibicijskemu zakonu, da so namesto prejšnjih saloonov zavladale zakotne skrite bexize, skrivno pijančevanje revežev in pa očitno uživanje najstrupenejših žganj v »boljši« družbi. Namesto da bi odstotek zločincev po prohibiciji padel, kakor so zagovarjali tega zakona napovedovali, ima danes Amerika najvišji procent zločinov, tako da je vsakega ameriškega rodoljuba strah pred bodočnostjo. Ali je potem čudno, če kriči danes cela država, vse kar trezno in pošteno misli in čuti: Proč s prohibicijo! Ali je po vsem tem čudno, če so ravno katoličani tako odločno nastopali proti prohibiciji, da so tako katoliški škofi, kakor katoliški shodi in katoliške organizacije prednjačile v boju zoper zakon, ki sloni na napačni podlagi, da je mogoče tako moralno in socialno zlo, kakor je zastrupljanje naroda z alkoholom po prekomernem uživanju istega, odpraviti s popolno prepovedjo uživanja alkohola potom policije?

IV.

Zato vprašam, ali škodujete treznostnemu gibanju, ako pišete o prohibiciji in jo prikazujete v pravi luči, kakršna je? Nikakor! Vsi prijatelji in pospeševalci treznostnega gibanja smo in moramo biti hvaležni »Slovenec«, da svari pred napačnim orožjem v boju proti temu najhujšemu sovražniku slovenskega rodu s tem, da kaže na pogubne posledice prohibicijskega sistema v tem boju, ki se mora voditi na moralnem področju in na socialnem polju, to je pri koreninah, iz katerih pijančevanje raste. Prisilno zabranjevanje zmernega uživanja vsem in vsakemu pa je napačno, ker zmeren užitek božjih darov po moralni sv. Tomaža Akvinskoga ni noben greh. Treba je vzgajati trezne ljudi, ki se bodo sami varovali telesno in duševno škodljivih ekscenzov, to je pa danes mogoče le s temeljitim ozdravljenjem družabnih razmer, kakor jih je ustvaril kapitalizem, in z verskim ter etičnim prepovedom ljudstva. Zraven pa je potreba pamet-

Japonski nameni v Mandžuriji

Napraviti hočejo iz nje vojaško kolonijo

London, 16. avgusta.

Dogodki na Daljnem Vzhodu prehajajo v novo dobo razvoja. Izgleda, da so zadnji sicer zelo majhni uspehi Kitajske napram Japonski pred mednarodnim forumom Društva narodov zopet povrnili kitajskim vladnim krogom toliko gotovosti, da bi bilo lahko računati na sistematično akcijo, kako znova vrniti kitajski republiki zaenkrat »nezavisno« Mandžurijo.

Japonski krogi seveda niso nepoučeni o teh kitajskih namerah, ki jih smatrajo za pravo dobro dole, ker lahko napram zunanjemu svetu zakrivajo njihovo politiko v Mandžuriji. V slučaju kitajskega vmešavanja v Mandžurijo bi Japonska bila le še upravičenejša, da razširi svoje varuštvo nad Mandžurijo in v ugodnem slučaju še poveča obseg japonskega protektorata v Mandžuriji in severni Kitajski.

Najbolj zanimivi so v zvezi s tem načrti japonske vlade in japonskega generalnega štaba, kako zagotoviti japonsko oblast nad Mandžurijo. Najbolj resen je načrt majorja Tadašija Hanaya, ki obsega gospodarsko, politično in vojaško obnovo Mandžurije pod zastavo »borbe Mandžurije za svobodo« za japonske interese. Antične ideje rimske kolonizacije so bile proučene in predelane v načrti popolne kolonizacije v modernem smislu.

Celo Mandžurijo je treba posejati s kolonijami po vzorcu starih rimskih vojaških naselbin. Ob mandžurski železnici je treba v širini 20 km zasesti vso zemljo in v kolektivnih naselbinah naseliti japonske rezerviste. Te majhne vasice morajo biti slične majhnim trdnjavam. Posadka teh trdnjav bo obstajala iz stalno oboroženih kolonistov. Vsaka taka vasica bo poleg tega imela na razpolago gotovo število strojin. Japonska vlada bo neodvisno od mandžurske vlade v teh naselbinah nastavljala svoje zdravnike, učitelje in vse druge kulturne javne delavce. Prepove naj se popolnoma kitajsko doseljevanje v Mandžurijo. Da bi to kruto zadelo Kitajsko, sledi iz tega, da se je doseljevanje iz južne Kitajske v zadnjih petindvajsetih letih podesetorilo!

Poleg vojaških določil pa obsega načrt Tadaši Hanaya še politična določila. Po tem načrtu naj

Senzacionalen umor človeka, o katerem trdijo, da je nezakonski sin Franca Jožefa

Pariz, 17. avgusta. AA. Ni še pojasnjeno, kako je včeraj prišlo do zločina, katerega žrtev je postal nezakonski sin bivšega avstrijskega cesarja Franca Jožefa. Okrog 8 zjutraj je v policijski komisarijat za okraj Palais-Royal v Parizu prišla neka pohabljenka 44 letna ženska, oblečena v preprosto črno obleko. Ravnodušno je pogledala komisarja in dejala:

Španjolka pripoveduje policiji svoj zločin:

»Retirajte me, ker mislim, da sem ubila svojega prijatelja. Pustila sem ga v svoji hotelski sobi. Ko je policija odšla v skromni hotel v eni izmed bližnjih zakonitih ulic, ki ga je ženska navedla, je v bedni dvorišni sobici našla mrtvega, napolnega stena, ki je ležal na zamrznjeni postelji. Ko so žensko vprašali, kdo je bil njen prijatelj, je ubijalka hladno izjavila: »To je princ Edgar Bourbonški.« In v resnici je policija v starcih obleki našla osebnost izkaz, ki je izpovedoval, da je lastnik legitimacije prince Edgara Bourbonškega, rojen 19. novembra 1870 leta v Rondesteinu od matere Alice Bourbonške. Očetovo ime ni bilo navedeno.

Umorjeni je nezakonski sin Franca Jožefa?

Pri zaslišanju ubijalke je policija dognala, da je princ Edgar Bourbonški, ki se je bil pred kakšnimi 20 leti oženil z neko Američanko, pa ga je ta precej po poroki zapustila, ter je umrla pred kakimi šestimi leti, živel zdaj že nekaj let s to žensko, ki ga je ubila.

Morilka se piše Kandelarija Solero

Ubijalka je po rodu španjolka. V Parizu se je bavila s prodajo raznih kozmetičnih preparatov, s čimer je zaslužila okrog 700 frankov na mesec. Ob tem dogodku je bedno živela v svojem skromnem hotelskem stanovanju. Njen prijatelj princ Edgar, ki je stanoval pri svojem znanecu iz starih dobrih časov in ki živi sicer v Neuillyju ter je prince podpiral, je vsak večer prihajal k svoji prijateljici. Ubijalka, katere ime je Kandelarija Bran-Solero, je pri zaslišanju trdila, da se je na predvečer umora spotekla s svojim prijateljem. On je zahteval od nje, da opusti svoj skromni posel in da se za stalno preseli k njemu, ona pa je to odbila, zaradi česar se je princ silno razburil. Prepričal se je zjutraj nadaljeval in kakor pripoveduje ubijalka, je princ Edgar nenakrat pograbil svojo britev in planil nanjo. Ona mu je v obrambi britev izbila iz rok in ga pri tem porazila po vratu, nakar je naglo pobegnila iz hotela. Policija tej izpovedbi ne veruje. Vsi znaki kažejo, da je princ Edgar ubit v postelji sami, kjer je ležal na trebuhu, ker je rana na tilniku mnogo globlja, kakor pa na glavi. Preiskava se nadaljuje, da bi se točno ugotovile okoliščine, pod katerimi je prišlo do uboja.

Ubiti prince je bil avstrijski general?

Arhitekt Prevost Saint-Cyrc, pokojnikov prijatelj iz Neuillyja, je izjavil, da je pokojni princ Edgar dejansko nezakonski sin Franca Jožefa in princeze Alice Bourbonške, katero je Franc Jožef po otrokovem rojstvu poročil s svojim stricem Albertom Habsburškim. Kakor trdi

nih zakonov, ki bodo omejevali pijančevanje, torej zakonov, ki se lahko izvajajo in lahko uspešno kontrolirajo. Da, po mojem mnenju bi list, kakor je »Slovenec«, ki odnekdaj vrši največjo vzgojno nalogo med našim ljudstvom, ne storil svoje častnarske, še manj pa svoje krščanske dolžnosti, ako bi molče prezel ogromni fiasko, ki ga je zakrivila v Ameriki puritanska laž-moralna s svojim prohibicijskim eksperimentom, ki je pravemu treznostnemu gibanju na svetu neizmerno škodil. Alkoholizmu pa v Ameriki pripomogel do zmag in utrdil njegovo pozicijo tako, da bo treba čez stoletja težkega dela dobitnikov človekovega razuma, apostolov treznosti, da s pametnimi sredstvi, ki upoštevajo človeško naravo, popravijo škodo zapametnega puritanskega poizkusa.

R. Z.

se samostojna mandžurska vlada pusti in naj bo le stalno sestavljena iz domačih mandžurskih politikov. Tej vladi naj se dodeli le neke vrste »obedi urade«, sestoje iz samih Japoncev. Temu uradu se morajo dostavljati vsa poročila o političnih smericah mandžurske vlade in urad ima zmira pravico zahtevati prilagoditev vseh navodil mandžurske vlade njegovim političnim interesom.

Prav zanimiva pa je socialna plat tega japonskega načrta. Major Hanaya je namreč eden tistih japonskih višjih oficirjev, ki hočejo izvesti sintezo med militarizmom in socializmom. V tem japonskem praktičnem slučaju pomeni namreč socializem skupek zahtev kmetijskega delavstva napram velikim kapitalističnim kolonizacijskim metodam sodobnosti. Hanaya zahteva namreč izrečno naselitev predvsem ubogege, zemlje željnega malega kmeta v novih mandžurskih predelih. Hanaya sam pripada organizaciji onih oficirjev, ki je nedavno ustrelila ministrskega predsednika Inukaya in s tem skoraj dovedla Japonsko v prepad revolucije. Velik del armade misli enako in posebno mladi častniki podpirajo z vsemi močmi majorja Hanaya in njegove načrte.

Poostreitev kitajsko-japonskih odnošajev

Tokio, 17. avgusta. tg. Japonsko mornariško ministrstvo objavlja, da je odplulo 26 torpednih rušilcev v Jinkov, da tam izkrcajo japonske mornariške čete proti kitajskim nerednim četam. Boj kot japonskega blaga je na novo oživel z največjo srditostjo v mnogih kitajskih mestih.

Zopet zarota v Tokiu

Tokio, 17. avg. AA. Policija je odkrila zaroto, ki je bila naperjena proti predsedniku vlade, finančnemu ministru in ministru za notranje zadeve. Zarotniki so hoteli te tri državnike ubiti. Redarstvo je s tem v zvezi aretiralo večje število oseb.

Preiskava je dognala, da gre po vsej priliki za iste zarotnike, ki so nedavno tega ubili bivšega predsednika japonske vlade Suukaja. Zaroto so baje denarno podprle vplivne japonske osebnosti.

ta njegov prijatelj, je bil princ Edgar svojčas avstrijski general ter je bil pred vojno zelo bogat človek, toda ob prevratu leta 1918 je izgubil vse svoje premoženje. Princ Edgar, ki je bil potem takem sorodnik Habsburgovcev in Bourbonov, je živel zelo skromno, dasi je zbuhal pozornost s svojim plemenitim zadržanjem.

Ponovno zaslišanje na komisarijatu

Pariz, 17. avgusta. AA. Pri ponovnem zaslišanju v policijskem komisarijatu je Kandelarija Solero med drugim izjavila, da je svojega prijatelja ubila v silobranu. »Ko je vzel britev«, pravi Kandelarija, »sem se silno prestrašila. Posrečilo se mi je, da mu jo izpulim iz rok in da ga snem v obraz. Princ je takrat segel po palici, da se obrani, toda jaz sem ga še enkrat z vso silo udarila v obraz, potem pa sem začela udarjati po vratu. Princ je bil že ves krvav in je že začel slabeti, toda zbral je vso silo ter se zavlekel do naslonjaka in sedel nanj. Glava mu je padla na prsi, kri pa mu je lila dalje. Jaz sem ga mirno motrila. Tedaj se je princ nenakrat z naslonjaka zrušil na tla. Razumela sem, da je umrl.«

Ubijalka je vse to pripovedovala popolnoma mirno, brez najmanjšega razburjenja. Po kratkem odmoru je s prav tako mirnim glasom in zbrano nadaljevala svojo tragično pripoved:

»Opazila sem, da mi je vsa srca okrvavljena. Slekla sem jo in sem si oprala roke. Potem sem se oblekla in sem šla na ulico. Ura je bila šest. Begala sem po Parizu do pol 8. takrat pa sem se domislila, da bi šla na špansko poslanstvo, ki se nahaja blizu Elizejskih poljan. Ko sem prišla tja, poslanstvo še ni bilo odprto. Vrnila sem se proti svojem domu in sem nekoga, ki je prišel mimo, vprašala za naslov najbližjega policijskega komisarijata. Potem ste me, kakor veste, ob 8 aretirali.«

»Čigava pa je bila britev, s katero ste udarili svojega prijatelja,« je vprašal komisar. »To je bila britev mojega prijatelja, toda jaz sem mu jo kupila, ker sam ni imel denarja. Britev je bila zelo dobra in sem plačala za njo 75 frankov.«

Potem je ubijalka pripovedovala, da se je s princem Edgarjem spoznala že pred 12 leti, in z nekim ponosom priznava: »Moj prijatelj je bil general in sin cesarja. Privikar sva se videla pri neki bikoborbi v Barceloni in kmalu potem sem postala njegova ljubavnica. Iz Španije sva se skupaj vrnila v Francijo, kjer sem jaz prince stalno vzdrževala. Najprej je potreboval mojih 40.000 pezov. Ko pa je denar pošel, se je strašno začel jeziti name in neprestano je psoval mene in moj rodu.« — »Ne razumem teh vaših ljudi,« je govoril princ, da vam ne pošljejo dovolj denarja.«

V ročni torbici ubijalke so našli pismo, ki ga je princ Edgar Bourbonški napisal svojemu sinu, in ki nosi tale naslov:

Rudolf Bourbonški

2054, ulica 83, Cleveland, Ohio, USA.

Kakor Kandelarija izpoveduje, ji je princ Edgar izročil to pismo, da bi ga oddala na pošto, ker sam ni imel denarja za znamko.

„Burbonski princ“ je navaden slepar

Pariz, 17. avgusta. tg. O umoru burbonskega prince Edgara prinaša danes »Matine« senzacionalno vest, da prince, s takim imenom nikdar ni bilo in da je torej moral biti umorjenec slepar. Leta 1910 se je prvič pojavil na Dunaju človek, ki se je izdaljal za prince Edgara Bourbonškega, o katerem se je govorilo, da je sin avstrijskega cesarja Franca Jožefa. Stanoval je v hotelu Bristol in trdil, da je prišel iz New Yorka. Ker pa je postala nanj pozorna policija, se je že po petih dnevih pobral iz Dunaja. Potem se je šele leta 1913 zopet pojavil v Trstu in na Reki. Takrat je napravil »sleparijo«, izdaljal se je za ameriškega polkovnika ali pa turškega generala, zahteval je zase celo albanski prestol. Princ Edgar Bur-

Polet v stratosfero

Curih, 17. avg. tg. Profesor Piccard napoveduje, da bo jutri zjutraj med 4. in 5. uro odletel s svojim balonom, če se vremenski položaj ne bo zopet poslabšal. Profesor Piccard hoče ostati v stratosferi 11—15 ur in računata, da ga bo veter odnesel 700 km proti severu ali proti jugu. Prvi pozej za to, da se njegov polet posreči, pa je stabilno vreme v vsej Evropi.

Vprašanje avstrijskega posojila

Dunaj, 17. avg. tg. Avstrijski narodni svet je danes popoldne po hudi razpravi sprejel predlog o lozanskem protokolu za posojilo z 81:80 glasovom. Krščansko-socialni poslanec in bivši minister Heintl je kot poročevalec naglašal absolutno potrebo tega posojila, dočim so socialnodemokratski in vele-nemški govorniki govorili odločno proti posojilu. Dr. Bauer je izjavil, da ostane Avstriji samo poostreitev transfernega moratorija, če se Avstriji ne da nobena finančna pomoč. Da se to prepreči, bi bile države upnice gotovo pripravljene dovoliti posojilo tudi brez političnih pogojev. Znesek, ki ga bo na ta način dobila Avstrija, ni v nobenem razmerju z omejitvijo zunanje politične svobode, ki bi trajala 20 let, in z izredno inozemsko kontrolo o avstrijskih notranjih zadevah.

Ker pa je razmerje strank v zveznem svetu čisto drugo, kakor v narodnem svetu, je gotovo računati s tem, da se bo moral narodni svet še enkrat baviti z lozanskim protokolom o posojilu. Ni še gotovo, ali se bo to zgodilo še na tem zasedanju, ali pa še jeseni.

Direktna pogajanja med Nemčijo in Francijo

Pariz, 17. avgusta. tg. Havasova agentura poroča iz Berlina, da je pričakovati direktnih pogajanj med Francijo in Nemčijo o vprašanju razorožitve. Znano je, da se je v Zenevi že načelo vprašanje nemškega vojaškega problema in da se je dr. kanceler von Papen o tem razgovarjal z zastopniki Francije. Zadnji govor gen. Schleicherja je čisto jasno obrazložil nemško stališče. Že dolgo je znano v Berlinu, da hoče nemška vlada zahtevati bistvene izpremembe 5. dela versajske mirovne pogodbe in sicer ne samo glede trajanja vojaške službene dobe v nemški vojski, temveč tudi glede oborožitve.

Obvezno delo v Nemčiji

Berlin, 17. avgusta. AA. Vlada namerava podeliti delovni dolžnosti obvezni značaj. Brezposelni delavci bi prešli brezposelnostno podporo le v primeru, če bi podpisali izjavo, da so pripravljeni vstopiti v oddelke za delo. Ta določba pa se bo nanašala le na brezposelno delavstvo do gotove starostne dobe.

Nemčija hoče svoje kolonije nazaj

Berlin, 17. avg. AA. Državni kanceler von Papen je sprejel predsednika nemške kolonijalne družbe. Politični krogi pripisujejo temu sestanku velik pomen in ga tolmačijo tako, da bo nemška vlada sedaj zbirala gradivo za nastop na predstoječi svetovni gospodarski konferenci. Nemčija naj bi na tej konferenci načela vprašanje kolonijalnih mandatov.

Polres v Messini

Rim, 17. avgusta. AA. V Messini so čutili potresne sunki. Ljudstva se je polastila velika panika, o kakšni večji škodi zaenkrat ni poročil.

Odlikovanja

Belgrad, 17. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so na predlog notranjega ministra odlikovani z redom jugoslovanske krone 5. stopnje g. Juraj Krnsnik, predsednik I. hrv. gradbenega in obrtniškega društva za podpiranje bolnih članov v Zagrebu, z redom sv. Save V. stopnje g. Stjepan Percinović, bivši dolgoletni predsednik in blaginjak tega društva, z zlato kolajno za državljanske zasluge pa g. Franjo Paleka, podpredsednik, Sedor Janković zastavonoša in Mijo Maković, predsednik nadzornega odbora, vsi pri istem društvu.

Pojasnila k vinski trošarini

Belgrad, 17. avgusta. Davčni oddelek finančnega ministrstva objavlja sledeče pojasnilo k plačevanju trošarine točilev pijač: Točilec pijač plača državo in banovinsko trošarino istočasno kakor takse iz št. 62 taksnega tarifa. Če ne plačajo pravočasno trošarine za preteklo tromesečje do tretjega dne drugega polmesečja, izgubijo avtomatično pravico do toččenja. Priložbe nimajo vpliva na izvršitev tega sklepa.

bonski se ne navaja v dvornem koledarju iz Gothe. Njegova trditev, da je legitimni ali naravni sorodnik Bourboncev, je samo pravilica.

Pariz, 17. avgusta. AA. V zvezi z včerajšnjim umorom prince Edgara Bourbonškega skuša policija sedaj dognati, iz kakšnega razloga je bil umorjen in kakšna mu je nedavna prošlost.

Neki pariški listi omenjajo med razlogi za ta umor tudi ljubosumnost, večina pa je mnenja, da je začel princ svoji prijateljici, ki je bila omožena z nekim španskim oficirjem, predsedati. Princ ji je namreč zapravil 40.000 pezov. Ko je pred leti pobegnila z njim od svojega moža, je prodala vse svoj nakit, denar pa izročila princu.

Zdi se, da je princ tudi sedaj, ko je zaslužila mesečno tistih borskih 700 frankov, sedel svoji prijateljici stalno na vratu.

Osebe, ki so prince poznale, pripovedujejo o njem prav čudne stvari. Princ je pripovedoval neprestano, da mu pritiče veliko premoženje in da ga bo v kratkem dobil. Ko pa so njegovi neplačani računi dosegli 60.000 frankov, je moral zapustiti hotel.

S svojo prijateljico je bil princ sila nežen. Ko je šel v mesto, jo je klical na okno in ji pošiljal s ceste poljube. Način, kako je klical svojo prijateljico na okno, pa je v mnogih vzbudil sum, da bi bil res princ. Klical jo je namreč na okno z življenjem z dvema prstoma.

Tudi na rivijeri je zapustil princ nevshečne spomine in neporavnane račune.

Črni dan slovenskega kmeta

Strašen vihar s točo in nalivom v Slovenskih goricah, na Ptujskem in Dravskem polju - Vinogradi in sadonosniki uničeni - Več sto hiš brez streh - Obupen krik na pomoč!

Maribor, 17. avgusta.

Naše ubogo kmetjsko ljudstvo je doživelo sredi eno svojih najtežjih in najusodnejših tragedij: zadnje upanje v teh težkih dneh našega gospodarstva so bila polja, vinogradi in sadonosniki. Prišla je suša. In čemur je suša prizanesla, je pokončalo neurje, združeno s točo in viharjem, kakršnega ne pomni 80 letni starčki in ki je prišlo včeraj okoli šestih zvečer iz severovzhodne strani od madjarsko-avstrijske meje ter se nato razvilo od Cmureka in Slovenskih goric, čez Ptujsko in Dravsko polje. Najtežje sta bila po dosedanjih poročilih prizadeta Sv. Jakob in Marija Snežna v Slovenskih goricah, potem sledijo Jarenina, Vurberg, St. Ilj, Sv. Jurij v Slov. goricah, Vukovski dol pri Jarenini in druge obmejne občine. Pri Mariji Snežni je toča, debela kakor oreh, v polurnem besnenju svojega elementa pokončala sadove truda in znoja. Od Sv. Urbana nad Mariborom so izletniki še danes lahko videli ta lepi kraj naše obmejne slovenske zemlje pobeljen od množice toče, ki so jo še danes ubogi kmetje z lopatami odstranjevali. Vzporedno je besnel vihar, da so se seniki rušili, da so frčale strehe po zraku nad glavami ubogih ljudi in da so mnoge vasi, kjer so preje prebivali kolikortoliko premožni kmetje in posestniki, postale bivališča velikih revežev. V Vukovskem dolu pri Jarenini je vihar samo posestniku šketo izruval 63 sadnih dreves. V tej občini je 50% sadonosniških dreves uničenih za vedno. Vinogradi so podobni tukaj razdejani pustoši ter bodo minuli najmanj tri leta, da se bodo vinogradi mogli obnoviti. Po travnikih pa ležijo ogromne množine obtočnega in sprežanega grozja, ki ga je valeče se vodovje, zbirajoče se v hudournikih, naplavilo v dolino.

In kjer je še prizanesla toča in vihar, tam je potem doprineslo sledeče deževje svoj poslednji strahotni delež k popolnemu uničenju in katastrofalnemu razdejanju. Ploha se je kakor iz škaf vspala po skladiščih in gospodarskih poslopih, ki so zevala brez strehe, ter prodrla do šest metrov globoko skozi spravljeno krmo in se razlila spodaj po hlevih in shrambah zrna in drugih pridelkov. Ubogi ljudje, kakšno bo njih življenje: nič sadja, nič grozja, nič krme, nič zrna, nič kruha... brez strehe nad glavo...

Na Vurbergu je vihar ruval dreve s toliko silo, da so izravana debela letela po 10 do 15 metrov od svojih prvotnih mest. V samem Vurbergu in okolici so tri četrtine sadnega drevja pokončane, čisto uničene. Živina na paši se je ob nenadnem viharju in neurju razbežala, tako da so ubogi kmetje in posestniki morali na reševanje poslednjega, kar še imajo...

Težko in obupno je prišel ta nepričakovan

udarec za naše kmetjsko ljudstvo. Može in žene so s solzami v očeh gledali to razdejanje in uničevanje ter v ihtenju zatirali pekočo bol. Posestniki in njih sinovi iz Slovenskih goric so zapustili svoje domove, da v prvem navalu bridkosti ne gledajo razvalin in ruševin... S solzami v očeh so prihajali v naše mariborsko uradništvu ter pripovedovali o tem, kar se je zgodilo: »Reveži smo; še za sol ne bo in brez strehe; če ne pride nujna pomoč, smo končani...«

Ptuj, 17. avgusta.

Iz Slovenskih goric sem so se sredi zgrnili temni oblaki in napovedovali težko uro... Zadržal je veter s 100 km brzino ter se razdivjal po malodane vseh občinah Ptujkega polja. Sv. Urban, Sv. Marko, mesto Ptuj in bližnja okolica. Vspala se je toča ter vse pobila in pokončala. Ptujski drevored je v trenutku postal razvalina. Kostanji, lipe in drugo drevje je padalo kakor snopje. Izgleda, kakor da bi bili drvarji mesec dni na delu. Škoda je neprecenljiva in nepregledna. Edino župnija Sv. Marjeta je na čudežen način ostala nepričakovano v usodni uri gorja in groze. Ljudstvo je na beraški palici in pomoč je nujna.

Maribor, 17. avgusta.

Pri županu Jarcu v Spodnjem Dolu je vihar izruval stoletni hrast na dvorišču in ga vrget na hišo. Pri posestnici Hauc v Teršaku pri St. Ilju je vihar veliko gospodarsko poslopje kar raznesel. Mariborskemu meščanu Lj. Ringerju je v Pesniški dolini blizu postaje Ferk vihar razrušil hišo ob cesti. Število hiš, s katerih je vihar odnesel vse ostrešje, znaša več sto.

Siloviti vrtinec je na potu zalotil mnogo voznikov, katerim je preobrnil vozila. Piš je bil takšen, da niti avtomobili ob času neurja niso mogli naprej. Mariborski mesar Kirbiš Josip si je rešil življenje na ta način, da je na cesti pred gostilno Parklič v Pesniški dolini nižje Sv. Marjete zbežal pod neki most.

Središče Slovenskih goric je podobno puščavi.

Sv. Jakob v Slov. gor., 16. avg.

Danes, 16. avgusta ob 6 zvečer je prihrula strahovita nevihta nad našo župnijo. V teku četrte ure je po toči in viharju popolnoma uničeno vse, kar je rastle na poljih. Strehe odkrite, nešteto dreves podrtih, tla po toči tako pokrita, da je izgledala pokrajina kakor ob Božiču, ko vse pokriva sneg, na mestih je nanesel naliვ toče do pol metra visoko.

Uničen je ves živež za ljudi in živino. Uničeno so popolnoma za letos in več let vinogradi in uničeno sadje, na katerega smo se letos zanašali. Obup in strah pred lakoto se polašča naših nesrečnih faranov.

Grozna suša mori kmeta v Sl. Krajini

Slov. krajina, 16. avgusta.

Take suše, kakršna je sedaj pri nas, posebno v lendavskem okraju, že dolgo ni bilo. Že nad dva meseca nismo dobili dežja. Naša polja rabijo vsaj vsaka dva tedna nekaj dežja, a sedaj si mislite, kaka so naša polja v taki suši. Žita je bilo, hvala Bogu, letos veliko, a ljudstvo je sedaj kljub temu že čisto obupano. Koruza se suši, krompirja ne bo, travniki so suhi. Če ne bo v najkrajšem času dežja, bo naše ljudstvo še bolj obubožalo. Vinska

trta kaže letos izobno, a sedaj se je začelo grozde sušiti. Nekaj dni že traja zares pasja vročina. Niti kopati se ljudem več ne ljubi, ker je voda pretopla, posebno v manjših potokih. Boben poje po vaseh, a ljudstvo nima kaj prodati. Marsikdo bo letos prisiljen prodati vprežno živino, ker krme ni. In to prekupevalci dobro vedo in našo nesrečo izrabljajo. Kako bo pa z davki, pa si sami nismo na jasnem. Ljudstvo pričakuje nekaj posebnega, ker pravi, da tako živeti dalje ne morejo. Samo Bog daj, da bi prišlo kaj dobrega.

70letnica vrlega moža

Maribor, 17. avgusta.

Lep jubilej praznuje te dni uradnik Krekove posojilnice v Mariboru gospod Ivan Kos. Danes poteka 70 let, odkar je zagledal luč sveta v konjiškem okraju kot sin kmeta. Njegova življenjska pot je značilna za našo kmetjsko mladino, ki se kljub pomankanju izobrazbe z bistveno svojo glavo prebrine v življenju v ospredje. Leta 1886 je stopil k finančni kontroli, pri kateri je služboval polnih 36 let. Požrtvovalnost in vnema v službi sta mu pridobili v polni meri priznanje, odlikovala pa ga je tudi objektivnost in uvidenost, s katero si je povsod, kjer je služboval, pridobil spoštovanje in ljubezen prebivalstva. Leta 1922 je stopil v zaupniški pokoj, vendar se delu še ni odrekel. Poiskal si je novo torišče pri Krekovi posojilnici, kjer opravlja svoje posle sedaj že 10 let v polni zadovoljstvo. Vse svoje življenje je posvetil delu in pa svoji družini. Vsemu število dovo je vzgojil res vzorno ter jim vsem pomagal do dobrega kruha. Sin Ivan je znan umetnik in profesor slikanja v Mariboru, Hinko trgovski organizator, Joško strokovni učitelj, Francšek nadaljuje svoje študije na univerzi in Karli na učiteljsko. Hčerka Ivana je trgovska uradnica, Franciška pa je učiteljica. — Kot mož strogo-

krščanskih načel, je že mnogo let zvest naročnik »Slovenca«. Ko sedaj obhaja 70 letnico svojega rojstva, čvrst in čil kot prava slovenska korenina, mu želimo še mnogo let zdravega in veselega življenja.

Nesreče v Zagorju

Zagorje, 16. avgusta.

V Savi je utonil v soboto pri kopanju 22 letni samski delavec Leopold Hribar, zaposlen pri apeničarskem podjetju g. Birolla. Zdravniška komisija je ugotovila, da ga je v vodi zadela kap.

Huda nesreča se je pripetila v ponedeljek na Vel. Šmaren delavcu Iv. Borišku iz Sklendrova. Imenovan je bil usodnega dne v službi pri rudniku, in sicer pri montiranju strojev v novo separacijsko poslopje. Pri tem delu mu je padel na glavo težak železniški prag, ki je povzročil globoko rano na glavi in prelom možganov. Njegovo stanje je obupno in je bil na odredbo rudniškega zdravnika dr. Zarnika prepeljan v splošno bolnišnico v Ljubljano. Ponesrečenec je oče sedmih otrok.

Letos se je udeležilo znamenitega romanja k sv. Frančišku v Radmirju v Sav. dolini in k Novi Stifiti 150 romarjev. To romanje je staro že nad 300 let in so župljani še danes zvesti davnim obljubam svojih prednikov, kar je pač obžudovanja vredno.

Fotoamaterji!

Povečave Vaših negativov Vam lepo in poceni napravi

fotooddelek Jugoslov. knjigarne Ljubljana Zahtevajte cenik!

SCHICHTOV

RADION

pere sam

in hitrejše in-belejše

in preprosto kakor A - B - C

RAZTOPI
Radion v mrzli vodi

KUHAJ
v raztopini perilo 20-30 minut

IZPIRAJ
perilo najprej v gorki, potem v mrzli vodi

Peregrin Rode - žrtev kopanja v Kamniku

Kamnik, 17. julija.

Snoči nekako ob tričetrt na devet je utonil v kamniškem mestnem kopališču splošno znani avtobusni podjetnik Peregrin Rode. Po večerji se je šel kopat v kopališče s šoferjema Križem in Verdnikom, ki sta pri njem uslužbena. Zanjim gostom, ki so že v temi odhajali s kopališča, je še dejal, da mu je vroče in da se gre hladiti. Vsi trije pozni kopaleci so po napornem dnevnem delu v veliki vročini komaj čakali, da se osvežijo v Nevljici, ki je zvečer topla še najmanj 17° C.

Križ in Rode sta se prva pognala v vodo v malem bazenu kamniškega kopališča. Rode je bil močno razgret in kakor hitro je skočil v vodo, ga je takoj zadela kap, da je brez besede tgnil pod vodo. Ko se je prvi plavač obrnil, Rodeta ni bilo več videti. V začetku je mislil, da plava pod vodo, ko ga pa le ni bilo iz vode, je takoj poklical Verdnika in oba sta ga hitro pričela iskati. Po dveh minutah iskanja v 2 metra globoki vodi pri nočni temini, se jima je posrečilo, da sta ga našla in s pomočjo ostalih, ki so prihiteli na kraj nesreče, spravila na suho, kjer so ga takoj poskušali z umetnim dihanjem rešiti. Toda vsak napor je bil zaman. Rodeta je zadela srčna kap, kar je ugotovil tudi zdravnik dr. Polc, ki je takoj prihitel na kopališče. Rode je bil dober plavač in ni mogel kar tako na lepem utoniti. V vodi pa je ležal večjemu pet minut.

Nesrečnega mladega podjetnika so prenesli najprej na njegovo stanovanje v restavracijo Cerer, nato pa so ga odpeljali v Rova, kjer bo pokopan danes, v četrtek popoldne ob 16.

Tragična usoda mladega, podjetnega moža je vzbudila v Kamniku in v vsem kamniškem okraju veliko sočutje, saj je bil Peregrin Rode povsod znan in priljubljen kakor malokdo. Lahko trdimo, da je bil najpopularnejši človek v vsem kamniškem okraju, zlasti pa v Kamniku. Bil je šaljivec prve vrste, blagega

in plemenitega srca. Vsak ga je poznal, pa tudi on je poznal toliko ljudi, kakor nihče drug. Z vsakim je bil prijazen in postrežljiv, zato pa so ga imeli ljudje nadvse radi in je njegovo podjetje lepo uspevalo kljub krizi in vednim borbam z vsemi, ki so skušali domačega podjetnika onemogočiti.

Pokojni Peregrin Rode je bil komaj 28 let star. Doma je bil iz ugledne krščanske rodbine na Rovah pri Kamniku. Bil je izredno pridlen in podjeten. Najprej je obratoval na progi Motnik-Kamnik-Ljubljana z dvema avtobusoma, pozneje je kupil tovorni avto in taksi. Prejšnji teden je prevzel od Klinarjevega podjetja avtobusno progo Novo mesto-Ljubljana. S svojo večjo roko bi brez dvoma organiziral na tej progi promet v veliko zadovoljstvo potujočega občinstva in v prosep Dolenske.

Največje veselje je imel mladi podjetnik z novim 38 sedežnim avtobusom »Tatra«, ki bi imel priti v promet v četrtek. To bo največji avtobus, kar jih dosedaj obratoval na Slovenskem, najmodernejši urejen, lep udoben kakor kak salon. Vsakega je že vabil na poskusno vožnjo, ki bi morala biti jutri. Ni mu bilo dano, da bi kdaj vozil vozilo, katerega se je tako veselil. Za njim žalujejo štirje bratje, 2 sestre in težko prizadeti starši, ki so imela najmlajšega sina izredno radi, kakor ga je imel tudi vsak, kdor ga je poznal. Vsi ga bomo ohranili v trajnem in dragem spominu.

Dobro vpeljano avtobusno podjetje se s smrtjo ustanovitelja in lastnika v interesu potujočega občinstva gotovo ne sme opustiti. Kakor čujemo, ga bo prevzel brat Lojze, ki je prav tako podjeten in preudaren kakor je bil Peregrin. Pričakujemo, da mu bo šla oblast v tem oziru tako na roko, da obratovanje avtobusov ne bo niti en dan prekinjeno. V interesu potujočega občinstva in Kamniškega okraja je tudi, da se domače podjetje obdrži še vnaprej, kar bo oblast gotovo v polni meri upoštevala.

Nova žrtev planik

Koroški Slovenec iz Borovelj se ubil na Karavankah

Ljubljana, 18. avgusta.

V nedeljo, 14. avgusta dopoldne so prišli iz Borovelj na Koroškem v koč na Zelenici štirje koroški Slovenci. V koč je bilo že več turistov iz Ljubljane in Gorenjske. Koroški Slovenci, med katerimi je bil tudi Kramner Hinko, puškar iz Borovelj, so šli naprej na Brado z namenom, da naberejo tam nekaj planik. Ko so odhajali iz koč, so se jim pridružili tudi trije ljubljancani, ki so šli nekaj časa z njimi. Ljubljancani so se kmalu ločili od koroških Slovencev in odšli na Može in odtod na Nemški vrh. Koroški so med tem ležli na čeri in vsak si je zbral svojo. Družba iz Ljubljane, ki je šla že v svojo smer, je po daljšem času slišala, kako so koroški Slovenci klicali drug drugega, zlasti zadnjega Kramnerja Hinka, ki je ostal na čeri in trgal planike. Razločno so slišali, da mu je trojica zaklicala: »Mi gremo naprej na Stol, ti pa pridi za nami!«

Trojica koroških Slovencev je prišla srečno na Stol in se na praznik ponoči vrnila v Borovelje. Prepričani so bili, da njihov tovariš Kramner ni hotel iti za njimi, ker se je najbrž preveč zamudil in šel naravnost nazaj domov. Ko so prišli zvečer v Borovelje, pa so izvedeli, da Hinka še ni domov.

Takoj so se odpravili nazaj in z njimi je šel tudi Hinkov oče. V terek so bili že ob 6 zjutraj zopet pri koči na Zelenici in izpraševali turiste, če je kdo videl Hinka. Trojica ljubljancanov, ki je bila nekaj časa v nedeljo z njimi in katera je bila zopet v koči, ga ni nikjer videla. Prav tako drugi ne. Pač pa se je spomnil oskrbnik, da je čul v nedeljo prav slabotne vzklike, ki si jih pa ni znal razlagati, niti ni mogel ugotoviti, odkod prihajajo. Ker se pač nihče ni oglasil, da koga pogreša, je bil pre-

pričan, da se ni zgodilo nič hudega. Koroški Slovenci so šli takoj z ljubljancani vred iskat Hinka, ki se je najbrž ponesrečil. Ko so prišli pod čer, na katero je plezal, so ga kmalu našli naslonjenega ob skalo in mrtvega.

Kakor vse kaže, je nesrečni Hinko padel kakih 50—60 m po strmi pečini in si med padanjem težko poškodoval glavo. Glava je bila močno razbita in okrvavljena. Iz sledov, ki so jih našli, sklepajo, da je ponesrečeni Hinko po padcu še vstal in še hodil. Zakaj po travi se je poznala sem in tja krvava sled, ki je vodila do skale, na katero naslonjen je umrl. Našli so ga s prekrizanimi rokami in vse kaže, da nesrečni mladenič ni dolgo trpel. Nesrečni oče je ves obupan, saj se je pred dvema letoma ponesrečil prav tako na Karavankah njegov prvi sin, sedaj pa so mu planine ugrabile še drugega. Ponesrečeni Hinko je bil zelo dober turist in je hodil vsako nedeljo na Karavanke. Pri iskanju planik se je najbrže zapelzal in padel tako nesrečno.

Huda nesreča naj bo nauk vsem, ki hodijo v planine. Planike so pokopale že mnogo do brih turistov. Zlasti pa naj gledajo družbe, da hodijo vedno skupaj. Če bi nesrečni Hinko ne ostal sam, bi ga bili morda tovariši rešili vsaj pred — smrtjo.

Zobozdravnik dr. med. univ.

Srečko Puher

Gregorčičeva ulica 32. tel. 20-70

(nasproti trgovskega doma, poleg banovinske pa.)
zopet redno ordinira

Dnevna kronika

Koledar

Četrtek, 18. avgusta: Helena (Jelena), cesarica.

Novi grobovi

† Vinko Zabukovec. Včeraj zjutraj je v deželni bolnišnici za vedno zatislil oči g. Vinko Zabukovec, dolgoletni sluga »Zadrzne zveze«, ki je takorekoč zrasel s to našo zadržno matico. Rajni Zabukovec je bil v prejšnjih časih agilen in delaven član vseh naših organizacij. Zadnja leta je živel le zvestemu izvrševanju svojega poklica in nežni skrbi za svojo družino — hčerko Vido in sina Ivančka, ki edina sta mu še ostala. Sedaj ju on zapušta. Naj oba tolaži ljubi Bog! Rajnemu Vinku Zabukovcu pa naj sveti večna luč! Pogreb bo danes ob petih popoldne iz bolnišnice.

† Martin Klopčič. V Podbrdu pri Moravčah št. 35 je v terek popoldne izdihnil vrl mož Martin Klopčič, ustanovitelj odtočne ljudske hranilnice cerkveni ključar in zvest katoliški mož. Pogreb bo v petek ob 9 dopoldne v Moravčah. Naj počiva v miru! Zalujočim naše sožalje!

† Peter Oražem. V Vnanjih gorah je umrl g. Peter Oražem, star 72 let. Pogreb bo v petek ob devetih dopoldne. Naj počiva v miru!

† Viktor Troha. V Babnem polju je v sredo zjutraj umrl gostilničar, posestnik in trgovec g. Viktor Troha. Pogreb bo v petek ob 10 dopoldne. Naj počiva v miru! Zalujočim svojim naše sožalje!

† Lucija Božič. V Ljubljani je na svojem stanovanju na Rimski cesti 12 umrla gospa Lucija Božič, roj. Stalzer, vdova po nadučitelju. Pogreb plemenite rajnice bo v petek ob pol 4 popoldne. Naj počiva v miru! Zalujočim svojim naše sožalje!

† Marija Stajanko. V Ormožu je poklicala smrt gospo Marijo Stajanko, roj. Kunc. Blaga pokojnica je dosegla 78. leto starosti. Bila je spoštovana in ugledna žena ter znana daleč naokoli po svoji srčni dobroti in plemenitosti. Globoka vernost in pobožnost sta odlikovali njen značaj ter jo postavili v vrsto onih slovenskih žena, katerim sta bili vera in narodnost največja skrb. Smrt blage pokojnice je hudo zadela njeno hčerko, ugledno gospo Kuharičovo v Ormožu ter druge svoje. Pogreb bo danes ob 17 v Ljutomeru. Naj ji sveti večna luč, prizadetim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Diplomiral za zdravstvenega pomočnika. Dne 10. t. m. je napravil diplomski izpit za zdravstvenega pomočnika na Higijenskem zavodu v Zagrebu s prav dobrim uspehom g. Vincenc Sivka iz ugledne ljubljanske družine.

— Odlikovani so bili na predlog ministra za fizično vzgojo naroda: z redom jugoslov. krone 4. stopnje dr. R. R. Janko, ukrajini sanitetni referent v Gornjem gradu, z redom sv. Save 4. stopnje K. Šenina Fran. notar v Gornjem gradu, in z redom sv. Save 5. stopnje Z. Pipin Viktorija v Gornjem gradu. — Na predlog vojnega ministra pa sta bila odlikovana z redom jugoslov. krone 5. stopnje: letalski kapetan 1. razr. Gradišnik Ferdo in letal. kap. 2. razr. Z. Z. Kazimir.

— Ostavko na carinsko-posredniško pravico je podal Lokar Vladimir, pooblaščen posrednik carinarice na Raketu. Ostavka je bila sprejeta.

— Napredovali so: iz 4. skupine 2. stopnje v 4. skupino 1. stopnje ing. Z. H. Dragotin, inšpektor oddelka za rudarstvo v ministrstvu za gozdove in rudnike, iz 5. skupine v 4. skupino 2. stopnje ing. P. Ervin, višji rudarski svetnik pri ravnateljstvu drž. rudarskih podjetij v Sarajevu, iz 5. skupine v 4. skupino 2. stopnje ing. Kralj Ivan, ravnatelj železarne v Vrešu, iz 8. v 7. skupino ing. H. Ljudevit, višji rudarski pristav pri ravnateljstvu drž. železarne v Vrešu, iz 8. v 7. skupino ing. V. I. Milan, višji rudarski pristav pri ravnateljstvu drž. rudnika v Mostarju, iz 7. v 6. skupino V. J. Josip, šef računovodstva pri ravnateljstvu drž. rudnika v Vrniku, iz 7. v 6. skupino ing. Z. Leopold, rudarski svetnik pri ravnateljstvu drž. rudarskih podjetij v Sarajevu.

Ostale vesti

— Izlet na Gorjance. Društvo »Krkac« vabi svoje članstvo in prijatelje Dolenjske, da se v čim večjem številu udeležijo izleta na Gorjance v nedeljo 21. t. m. Odhod iz Ljubljane z izletniškim vlakom ob 5.25, povratek z istim vlakom ob 22.10. Stroški bodo znašali za vlak do Novega mesta in nazaj 28 Din, 48 km vožnje od Novega mesta do Gorjancev in nazaj okoli 20 Din, zajtrk in kosilo — večerja okoli 20 Din. Vse potankosti izleta zvedo izletniki na novomeškem kolodvoru. Posebnih prijav z vneprej plačanim zneskom tokrat ni. Izleta se udeležijo tudi društvo »Sočac«, ki bo dalo še posebej objave v liste.

— Pivovarski strokovnjaki v naši državi so si osnovali Zdrženje v Belgradu, katerega pravila je potrdilo ministrstvo notranjih zadev dne 30. julija. Pisarna združenja je v stanovanju Ferdinanda Hagera (pivovarna Vajfert) v Belgradu.

— Telefon v Kamniško Bistrico so pričeli graditi te dni. Gradi ga pošto ravnateljstvo in bo speljan ob glavni cesti v Stahovico mimo smodniškega zidu. Telefonska napeljava bo šla mimo Kraljevega hriba na Kopače in naprej do izvira. Končna postaja telefona ne bo v bistriškem domu, ampak v lovski koči pri Tinetu. S telefonsko napeljavo bo bistriška dolina mnogo pridobila, zlasti pa bo prišla prav pri eventualnih nesrečah, ker bodo iz Kamnika lahko takoj poklicali avto v Bistrico.

— Nesreče. Mlade deklice se rade vozijo z motociklisti v prikolici ali pa da se vselej na zadnji sedež. Take zabave pa niso brez nevarnosti. 16letna Mila Ograjšek, modistka iz Most, Zvezna ulica 7 je pri taki zabavi padla na tla, ko je voznik vozil čez jarek. Mila je dobila resne notranje poškodbe. — Z zidarskega odra v Goricih padel 32letni zidar Filip Strojani iz Smlednika 55. Zlomil si je desno roko. — V Moravčah je padel s koleša in si poškodoval levo roko 17letni čevljarji vajenec Jože Prosenec iz Črnuč 54. — Ob korenino se je spotaknila in si zlomila desno nogo nad kolenom 50letna Jožeta Čebela s Save pri Litiji. — Cirkularka je odrezala prst na roki 27letnemu žagarju Francu Janežiču z Dolenjske ceste 7. — Vsi ponesrečenci se zdravijo v bolnišnici.

— »Službeni list kraljevske banske uprave dravske banovine« z dne 16. avg. 1932, 65. kos prinaša: ukinitve ugodnosti, danih glede oprostitve od carine na uvoz parnih kotlov za centralno ogrevanje; uvozne ocarinjenosti radiatorjev iz litega železa; pojasnilo razpisov št. 21.749-IV in št. 21.750-IV, iz l. 1932 o uvoznem ocarinjenju radiatorjev in parnih kotlov in njihovih delov, namenjenih za dobavo državnim ustanovam in samoupravnim telesom; dopolnitev postopnika št. 27.210-IV—1 glede prenosa orožja, s katerim se udeležujejo lovci in druge osebe pri tekmah ali na lovih, čez

mejo; carinske olajšave za turiste, ki prihajajo v naš državo; nekaj novih telefonskih prog; dve objavi banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v l. 1932; izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju dravske banovine. Končno prinaša še abecedno kazalo za l. polletje 1932 (kosi 1. do 51.).

— Uredba o višini nagrade dnevničarjem poštno, telegrafsko in telefonske stroke. Čl. 1 prinaša tabelo o določitvi nagrade po vrsti službe in draginskem razredu: 1. Začetna nagrada dnevničarjem, ki opravljajo službo zvanika, znaša brez ozira na kvalifikacijo v l. draginskem razredu 1100 Din, v II. 950 Din in v III. 850 Din. 2. Začetna nagrada dnevničarjem, ki opravljajo službo služitelja, znaša v l. draginskem razredu 950 Din, v II. 850 Din in v III. 750 Din. 3. Začetna nagrada dnevničarjem s strokovnimi, tehničnimi in obrtnimi kvalifikacijami, če opravljajo službo, ki odgovarja tem kvalifikacijam, znaša v l. draginskem razredu 1200 Din, v II. 1100 Din in v III. 1000 Din. 4. Začetna nagrada dnevničarjem s popolno fakultetno izobrazbo, če opravljajo službo, ki odgovarja tem kvalifikacijam, znaša v l. draginskem razredu 1400 dinarjev, v II. 1300 Din in v III. 1200 Din. Člen 2 določa, da se lahko vsako drugo leto nepretrgane službe ta nagrada zviša, in sicer dnevničarjem pod 1. za 50 Din, pod 2. za 40 Din, pod 3. za 60 Din in pod 4. za 80 Din. Člen 3: Dnevničarji, ki so že v službi države z višjo nagrado, obdržijo dotedanje nagrade, tako da se jim roki za povišanje nagrade računajo od dneva nastavljenja in od najvišje začetne nagrade, ki je določena v čl. 1. Dotični, ki imajo manjšo od najvišje začetne nagrade, obdržijo le-to, tako da se jim za zvišanje računajo od dneva sprejetja v službo, oziroma od dneva zadnjega zvišanja.

— Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, pomanjkljivem spanju, slabem razpoloženju, razdražljivosti, posezite takoj po staro preizkušeni »Franz-Josef« grenčici. Poročila višjih zdravnikov v bolnicah za želodčne in črevesne bolezni naglašajo, da je »Franz-Josef« voda posebno izborno učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. Franz-Josef-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Nagradno tekmovanje slovenskih harmonikarjev bo 11. septembra na velesojmu v Ljubljani in to ves dan. Posebne komisije bodo ocenile vse igralce in izbrani najboljši igralci bodo ob petih popoldne tekmovali še posebej med seboj za končno prvenstvo. Potek tekme bo gotovo zelo zanimiv. Harmonikarji so razdeljeni v pet skupin in za vsako skupino je določena posebna ocenjevalna komisija. Harmonika je naš narodni instrument, zato je tudi zanimanje za tekmo zelo veliko. Ljubitelji narodne glasbe so vlnodno vabljani, da prisostvujejo tekmam. Legitimacije, ki upravičujejo na polovično voznino v Ljubljano in nazaj, prodajajo po 30 Din večji denarni zavodi, biljetarne Putnika in blagajne vseh večjih postaj dravske banovine.

— Na potovanju in izletih nikakor ne smemo pozabiti na slovoče Chlorodont zobno pasto, ker ona prijetno osvežuje posebno v vročih poletnih dnevih. Tuba 8 Din.

— Izognimo se nesreči. Dnevno beremo o nezgodah z avtomobili, motocikli in tovrstnimi vozili. Vzrok teh tako pogostih nesreč so največkrat nevezni vozniki. Knjiga Sofer in samovozač, katero je spisal inž. Josip Stofla obsega vsa pojasnila glede konstrukcije, delovanja in stregre avtomobila kakor tudi slovar tehničnih izrazov. Opremljena je z mnogimi slikami. Ta temeljita knjiga, ki išče sebi enake v vsej strokovni literaturi te vrste, je neobhodno potrebna vsakemu soferju, tako samovozaču in lastniku avtomobila. Cena v celo platno vezani knjigi je Din 140 in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Kopalnice Medija—Izlake popolna oskrba 50 Din.

Naznanila Ljubljana

— Pri belem konjicku pod milim nebom. Rokodelsko društvo priredi v nedeljo 21. avgusta ob 8 zvečer na vrtu Rokodelskega doma v Komenskega ulici 12 veseloligro »Pri belem konjicku«. Vsa oprema za igro je popolnoma nova. Vloge imajo znani, izborni igralci, glavno vlogo pa dobro znani komik Janko Novak. Ker je društvo imelo za igro mnogo priprav, je igra izborna naštudirana in se smemo nadejati popolnega uspeha in vabimo k prav obilnemu obisku.

Kongres Zdrženja učiteljev mešč. šol v Banja Luki bo 20. in 21. t. m. Četrtna vojniška dovoljena. Članska dolžnost narekuje čim večjo udeležbo.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 18. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Salonski kvintet. — 19.00 Slike iz narave: Klic jeseni. Tetka (g. Herfort). — 19.30 Akademski poklici. — 20.00 Plošče. — 20.30 Prenos pesne glasbe z Rogaske Slatine. 21.30 Koncert Slovenskega vokalnega kvinteta. — 22.30 Čas, poročila.

Petek, 19. avgusta: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Poljski zemlji (Boje) — 19.30 Gospodinska ura (gd. Humekova) — 20.00 Plošče — 20.30 Prenos iz Belgrade — 22.30 Čas, poročila, plošče.

Drugi programi

Petek, 19. avgusta: Zagreb: 20.30 Belgrad — 22.40 Lahka večerna glasba. — Milano: 20.45 Simfonični koncert. — Stuttgart: 20.15 Švedsko-finska ura — 21.15 Zabavni koncert — 22.55 Nočna glasba. — Toulouse: 20.30 Moderna simf. glasba — 21.30 Operni fragmenti — 22.00 Vojaška godba — 23.00 Violinski koncert. — Berlin: 20.00 Zabavni koncert — 22.10 Zlesna glasba. — Belgrad: 20.30 Violinski koncert — 21.15 Vokalni koncert — 21.45 Radio orkester 22.30 Ciganska glasba. — Rim: 20.45 Simfonični koncert. — Bernadinsten: 21.45 Večerni koncert. — Langenberg: 20.00 Iz skladb R. Wagnerja — 21.00 Slušna igra. — Praha: 19.45 Gledališki večer. — Dunaj: 20.00 Zabavni koncert — 22.20 Plesna glasba. — Budapest: 20.00 Večerni koncert — 21.15 Koncert opernega orkestra — 22.30 Prenos koncerta iz restavracije.

Temeljita nega zob pomeni:

odstraniti zobni kamen z rednim čiščenjem zob s Sargovim Kalodontom!

Le Sargov Kalodont vsebuje proti zobnemu kamnu delujoči sulforicinoleat po Dr. Bräunlichu.

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Sport

ZAKON O SPORTU

Ze večkrat smo na tem mestu pisali, da je treba predvsem rešiti vprašanje igrišč, ako hočemo, da bo sport koristil narodu in dvignil zdravstveno stanje. Nemčija, ki je med prvimi državami v Evropi spoznala velik pomen sporta, ima poseben zakon, da mora vsaka občina graditi sportne naprave. Pravilo: Gradite igrišča, pa bodo bolnišnice odveč, je v Nemčiji že uveljavljeno. Nemčiji so sledile tudi druge evropske države. Le pri nas nismo prav mogli naprej. Čeprav je sport močno razvit in zavzema vse sloje, je dosedaj navezan na podporo privatnikov. Javnosti sporta ne podpira tako kot zaslužni. Na eni zadnji se Zveze Sportnih Zvez je bil napravljen zanimiv sklep. Predlaga je bil zakon, ki ga namerava predložiti minister dr. Kraljevič narodni skupščini v odobritev že pri sedanjem zasedanju. Glavne misli zakona so, da se ukinejo vse takse na sportne prireditve, in vsi davki na sportne naprave. Dalje predlaga zakon, da se dovoli vsem tekmovalcem, ki potujejo iz kraja v kraj polovično voznino. Enake ugodnosti tudi občinstvu, ki hoče prisostvovati važnejšim sportnim tekmam.

Za naše razmere je pa najvažnejši odstavek, ki govori o igriščih. Predlagatelj zahteva, da se prostori, na katerih se nahajajo že sedaj sportna igrišča, klubom ne sme odvzeti od lastnikov. Le v skrajnem slučaju lastnik lahko odvzame svet, klub pa mora dobiti na drugem primerem kraju enakovreden svet. Občine morajo zgraditi igrišča, kjer jih še ni. Za nas je to vprašanje tembolj pereče, ker ni daleč čas, ko bosta oba vodilna kluba Ilirija in Primorje izgubila sedanja igrišča. Oba kluba združiti na enem igrišču je nemogoče, ker bi bil radi velikega števila članstva razvoj klubov močno oviran. Mesta občina ima pa toliko primernege sveta v bližini mesta, da pač ne bo težko ugoditi zakonu. Zeleti je le, da bi bil zakon čimprej sprejet.

ZOPET LIGA TEKME.

V nedeljo se državno prvenstvo nadaljuje tudi v naši skupini. Ilirija bo imela v gosteh zagrebško Victorio. Dosedaj nepremagani klub, ki je v eni sami tekmi deli točke. Drugače je v vseh igrh sigurno zmagal. Tekma v nedeljo proti Iliriji sicer ne bo spremenila dosti tabele. Pomen ima samo s prestižnega stališča. Enkrat se mora tudi pri Iliriji obrniti na bolje. Vsi dosedaj porazi so nekaj posebnega. Saj, kakor smo dosedaj videli, igralci Ilirije niso igrali tako slabo, toda med posameznimi deli moštva ni bilo prave zveze. V tem je tudi glavni vzrok neuspehov. Od tekme do tekme se je moštvo boljalo in kaj lahko prirede že v nedeljo ravno dosedaj nepremagani Victoriji razočaranje, katerega pač žele vsi številni prijatelji belo-zelenih.

Z OLIMPIJADE.

Olimpijske igre so bile končane na zelo svečan način že v nedeljo. V lahkoatletskem tekmovanju so gladko zmagali zastopniki USA. Zato so pa v plavalnih tekmah nepričakovano odnesli zmago sinovi dežele vzhajajočega solca, energični Japonci. Neoficijska klasifikacija je: USA 795, Italija 237 in pol, Francija 213, Švedska 168, Nemčija 165 in pol, Japonska 153, Finska 143, Anglija 139, Madjarska 117, Kanada 96, Poljska 42, Češka 24 točk. Na zadnjem mestu je Uruguay s 4 točkami. Ta klasifikacija ni dokončna in bodo najbrže nastale še kakšne izpremembe.

HAZENA NA JESENICAH.

Hazena S. O. Borec Jesenice je odigrala v soboto in ponedeljek, t. j. 13. in 15. avgusta pokalne tekme z domačimi rivali. V soboto je odpravila SK Bratstvo z 9:2. V ponedeljek je imela igrati z SK Svoboda. Ta tekma se je pričela, toda ne odigrala. Ze po petminutnem igranju, ko je padel prvi gol, so kibici Svobode pričeli protestirati proti odločitvi sodnika nakar so hazenašice na povleči g. O. zapustile demonstrativno igrišče. Borec je igral tekmo naprej s svojo rezervno.

»SK Kamnik« v Kamniku razpisuje za 21. avgusta 1932 ob 14 propagandne plavalne tekme na kopalnišču mestne občine v Kamniku. Spored: 50 m juniorji prosto; 50 m juniorke prosto; 100 m juniorji prsno; 200 m seniorji prsno; 4x50 juniorji prosto; 3x100 juniorke mešano; 200 m juniorji prosto; 100 m seniorji prosto; 100 m juniorke prsno; 100 juniorji hrbtno; 100 m juniorke hrbtno; 3x100 m juniorji mešano. Skoki; waterpolo. Prijave z navedbo števila plavčev je vpsolati na SK Kamnik, do 17. avgusta 1932. Prijavnine ni.

Pišce

Ogenj. Naenkrat je zatrobil 16. avgusta popoldne gasilni rog in vzdignil od miz Piščane. Vsi hkrati smo vzklili: Kje vendar gori? Odgovor se je glasil: V Globokem pri posestniku Ogorevcu, kjer stanuje tudi prevžikar Medved. Z vso naglico so ognjeni zublji požirali objekte. In v eni uri je bila uničena g. Ogorevcu domačija z gospodarskim poslopjem vred. Razume se, da so zgoreli tudi vsi pridniki, ki so že bili spravljani. Kako je ogenj nastal nikdo ne ve. Gotovo je poltaknila zločinska roka. To je že drugi požar pri nas, o katerem se ne ve, kako je nastal. Je pač nujno, da vse ukrenemo, da pride zločinec v roke pravici, se v sme vsi v nevarnosti.

Rudnik »Nova nada« v Globokem pri Piščah je zopet v polnem obratu. Rudnik je v privatnih rokah in je bil v njem obrat dalj časa ustavljen. Sedaj je obrat zopet v polnem teku in je zaposlenih 200 delavcev. Vsaj nekateri brezposelni so tako prišli do kruha. Premog, ki ga kopljejo, je lignit. Škoda le to, da ni do rudnika speljana železnica. Sedaj mora podjetje spravljati vso premog na dve uri oddaljeno postajo Brežice s konji.

odbor ljubljanske oblasti je projektiral oblastno, sedaj banovinsko cesto iz Pišec na Bizeljsko. Ali se ne bi moglo to sedaj izvršiti, da bi tako lahko dobili tudi mi avtobusno zvezo z Brežicami? Saj bi eden avtobusnih podjetnikov, ki sedaj vozita iz Bizeljskega v Brežice, prav rad potegnil skozi Pišce, če bi bila narejena projektirana cesta. In na to opozarjamo merodajne činitelje.

Mirna gora v B. Krajini

Belokranjska podr. SPD. priredi v nedeljo, 21. t. m. izlet na Mirno goro (1048 m), kjer ima Planinski društvo svoj lepo urejeni Planinski dom. Prijavljenih je večje število izletnikov iz Kočevja in Novega mesta. Tudi mešan pevski zbor in godba iz Črnomlja bosta poskrbela za prav prijetno zabavo. Ob 10 bo v cerkvi 10 koče služba božja. Koča bo preskrbljena z gorkimi jedili, janci na raznju in dobrim vinom po prav nizkih cenah. Prav ugodno železniško zvezo imajo Ljubljanci z izletniškim vlakom, ki pride v Semič ob 8 zjutraj. Pot s potje Semič je dobro markirana in v pilih 2 urah si po senčnati poti pri koči. Odhod izletniškega vlaka je ob 19.15 iz Semiča. Nazaj grede lahko obiščejo žejni izletniki zidanice, kjer dobe po prav nizki ceni dobra vina. Večje število izletnikov pride že na predvečer na Mirno goro.

Ježica

Kopanje na Savi je v zadnjih dneh doseglo svoj višek. Toliko ljudi, kakor oba zadnja dva praznika, se že zlepa ni zbralo ob bregovih Save. Reka je bila kar zajezena z ljudmi, v vsej širini ni bilo menda niti enega kvadratnega metra proste vodne gladine. Okrog mostu in vzdolž obale do Stožice in Tomačevega je bilo na praznik popoldne približno cenjeno vsaj 7000 kopalcev. Nekateri so na Savi prebili ves dan. Stirno kopalnice je bilo ves dan do zadnjega prostora razprodano. Magistrovi avtobusi so s polno paro dovažali vsake četrt ure in tudi pogostejše nove množice ljudi na Savo. Kopalni vlak še nenekrat ni bil tako zaseden, kakor na praznik. Zvečer so se ljudje kakor v rekah odtekali nazaj v mesto. Vse steze in poljska pota so jih bila polna, na avtobusih sploh ni bilo mogoče dobiti prostora, kopalni vlak pa je natrpano polno vozove kopancev komaj zapeljal po klancu navzgor. ... Letos se v našem delu Save še ni pripetila nobena pomembnejša nesreča, pač pa izrabljajo priliko podjetni umovirli. Tatvine obleke so bile zlasti v začetku kopalne sezone stalno na vrsti; zdaj so spričo temeljitije previdnosti kopancev ter zaradi budnega očesa orožnikov tatvine nekoliko poje-njale.

Cerknica

V nedeljo je bilo v Dolenji vasi »žeganje«. Tudi letos ni bilo brez pretepa. To pot so se kar zares, tako da je eden nevarno zaboden, nekaj pa jih je dobilo bunke s kolci in latami. Bog ve, ali bodo sedaj pametni?

Skavte imamo. Na »Ranze rebrie« so si postavili več šotorov ter od tam delajo izlete v lepo cirkiško okolico.

Kradejo. Naš poljski čuvaj g. Jože Mele ima precej posla z onimi, ki ne razlikujejo, kaj je njihovo in kaj ni.

ODKOPAVANJA HERKULANEJA

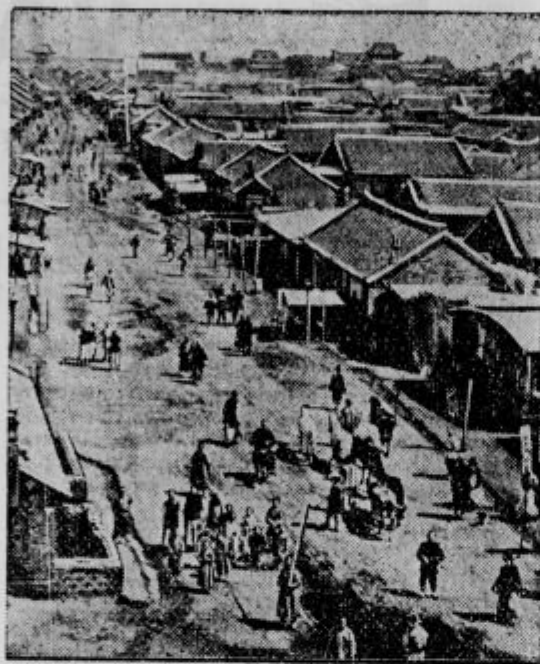
Staro rimsko mesto Herkulanej je doletela ista usoda, kakor rimsko mesto Pompeje, katero je leta 71 po Kr. rojstvu zasul s pepelom strahovit izbruh ognjenika Vezuva v Italiji. Italijani so zlasti zadnja leta z vso vmeno odkopavali zakopane spomenike nekdanje rimske slave. Odkopavanja v Herkulaneju je v zadnjih 5 let priznani italijanski arheolog Amadej Majuri. Po 5-letnem vestnem in pazljivem odkopavanju se mu je z velikimi stroški in s pomočjo države posrečilo odkopati vso južno četrt mesta. Ker je bilo mesto Herkulanej prav težko odkopavati, je razumljivo, da se jih je že mnogo lotilo te težke naloge. Veselje tega dela pa so podžigale zlasti še krasne najdbe. Saj so že pri prvih odkopavanjih privlekli globoko iz zemlje velike število bronastih kipov in odkrili krasne mozaike. Pri prvih odkopavanjih, katere je vodil lotriški general d'Elboeuf so odkrili velikanske knjižnice, ki pa je na žalost zgodovinarjev in starinsovcov imela le veliko zbirko samih filozofskih del. Vnema, s katero so nadaljevali izkopavanja je rastla zlasti zato, ker so vsi pričakovali, da bodo odkrili vsaj še eno knjižnico z zgodovinskimi knjigami, ki bi lahko popolnoma osvetlile mnogokatero ugank preteklih tisočletij.

Povsem upravičen je izrek, da so bile štete Pompejev tri zadnje ure, Herkulaneju pa trije zadnji dnevi. Iz tega je tudi razumljivo razlika med odkritji v Pompejih in v Herkulaneju. Dočim so mesto Pompeji zasule v par urah velikanske množine pepela in kamenja, katere je nosil veter od bruhačnega ognjenika, so zasule mesto Herkulanej cele reke počasi tekoče lave, ki se je že strjevala, mokro in hladno mesto le pokrila z debelo odejo, ne da bi pri tem razstopila kovnaste predmete, sežgala lesene dele stavb ali celo sežgala kamenite dele hiš v apno. Dočim so prebivalci mesta Pompeji morali bežati vrat na nos, so prebivalci mesta Herkulanej v miru, dasi v strahu, opazovali grozečo lavo, ki se je pomikala proti mestu, in odnesti s seboj vse lahke dragocenosti. Dragocene kipe in slike pa so pustili v svojih hišah v prepričanju, da lava ne bo prodrla do mesta. Prav radi tega pa so ostali v Herkulaneju krasno ohranjeni marmornati kipi, slikarje in mozaiki.

Seveda ogromna reka lave ni obstala pred mestom Herkulanejem. Počasi ga je vsega zakrila in pokrila popolnoma več metrov visoko. Po dolgih stoletjih pa je nad tem mrtvim mestom, ki je ležalo pokopano, kakor v globokem grobu, zrastle novo mesto Resina in dolgo časa nihče ni vedel, da leži pod tem mestom zasuto nekdanje lepo in bogato mesto Herkulanej. Ko so pa kopali nekoč vodnjak, so zadeli globoko pod zemljo in okamenelo

dragocenosti, zlasti nekdanjo rimsko orodje ostane na mestu v poslopjih, kjer so jih našli. Dočim pri prejšnjih odkopavanjih ni ostala niti ena hiša cela, so pri zadnjih odkopavanjih odkrili mestno četrt, ki sestoji iz najrazličnejših poslopij, ki so bila last najbolj različnih prebivalcev mesta Herkulaneja, tako najbolj bogatih in najbolj revnih. V tej mestni četrti človek lahko spozna vso stavbarsko umetnost Rimljanov. Najbolj odlične hiše so ob morju ležale vile, ob zunanjem robu mesta. Tu so prebivali rimski bogataši v svojih poletnih letoviščih. Te vile so na mogočnih temeljih in imajo bogate in razkošno opremljene kotičke, balkone, viseče vrtove in verande. Jasno se tudi vidi, da sta bili mesti Pompeji in Herkulanej popolnoma različni. Pompeji so bili živahno in bogato gospodarsko središče, čigar prebivalstvo je bilo večinoma zaposleno s trgovino. Radi tega so živeli v Pompejih ljudje vseh narodnosti. V Herkulaneju pa so živeli le Rimljani in okolici so živeli že v gozdovih in v malih vasi in obdelovali vinograde. Prebivalci Herkulaneja, zlasti revnejši so bili večinoma ribiči, posestniki vil pa so živeli v Herkulaneju le poleti, pozimi pa so bivali najbrž v Rimu ali pa v Neaplju.

Odkritja zadnjih petih let so v Herkulaneju tako važna, da bodo zaposlila odlične starinsovcove še več desetletij. Izkopati bo treba še velike okraje in ker to mnogo stane, ne bo tako hitro odkopano vse mesto. To pa zlasti zato ne, ker Italijani odklanjajo sodelovanje inozemcev.

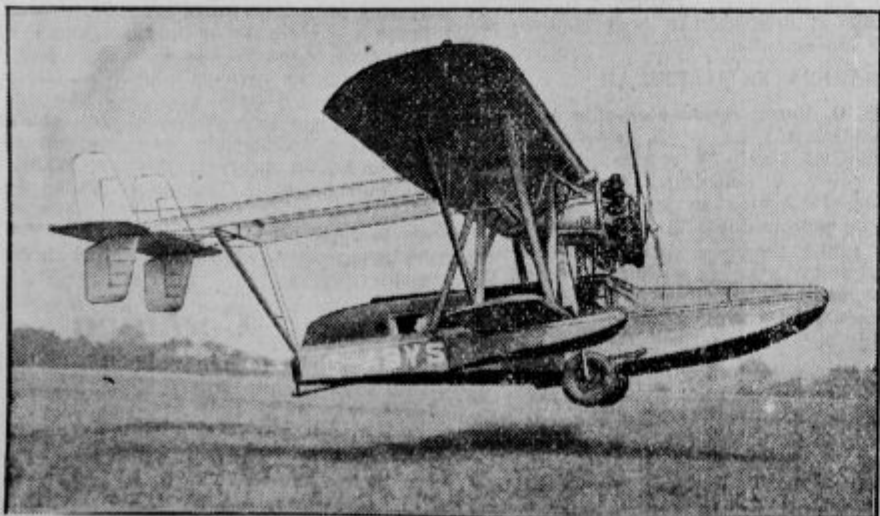
Boji v Mandžuriji. Mandžursko prebivalstvo se vztrajno upira japonskemu vojaštvu in pred kratkim so v Mukdenu zažgali nasprotniki sedanje mandžurske vlade, del mesta. Japonci so zasedli nato vse važnejše točke mesta s tanki in so pripravljeni ukrepati vsak upor s silo. Slika nam kaže eno glavnih mest v Mukdenu.

Radio na kratke valove

Iz Rima poročajo, da se je posrečilo znanemu italijanskemu izumitelju senatorju Marconiju oddajati z uspehom radijska poročila s posebnimi oddajnimi aparati z valovno dolžino 57 cm. Na tako kratkih valovih so se mu posrečile oddaje na daljave do 270 km. Izum je zlasti zato važen, ker so se doslej posrečile oddaje na tako kratkih valovih le v kratke razdalje in samo iz kraja v kraj, ki sta se dala medsebojno še videti. S tem izumom pa je omogočena brezžična zveza na kratkih valovih v tako velike daljave, da se že občutno zapazi zakrivljenosti zemeljske površine. Izum bo zlasti važen za vojaštvo, ker se bo dal izrabiti v vojaški poročevalski službi. Oddajanje s tako kratkimi valovi gre namreč vedno le v gotovo smer in ti kratki radijski valovi se ne razširjajo v krogu, ampak samo v smeri od oddajne postaje proti sprejemni. Sovražnik v tem slučaju ne bo mogel ujeti brezžičnega obvestila, razen, če ne bi imel na črti med obema postajama vmesno sprejemno postajo, kar je pa praktično nemogoče.

Ameriški farmerji stavkajo

V Severnih Združenih državah so začeli v okraju Moines stavkati člani farmerske organizacije države Jowa. Organizacija ima 50.000 članov in soglasno je bil sprejet sklep, da njeni člani ne bodo ves mesec niti kupili, niti prodali najmanjšega predmeta. S tem hočejo zlasti pritisniti na kupce poljedelskih pridelkov, da bi začeli plačevati nekoliko višje cene za tako silno razvrednotene poljske pridelke.

Zopet novo letalo. Znani ruski letalski konstruktor Sikorski je zgradil novo letalo, ki ga je nazval »Modri sokol«. Potniška kabina je pritrjena prav nizko in letalo more pristajati na suhem ali na vodi. Po svoji zunanji obliki spominja letalo še na prve letalske konstrukcije iz vojnih časov. Vendar se je zelo dobro obneslo.

K puču v Spaniji. Generala Sanjurio, ki je vodil protirevolucijo, vodijo po aretaciji v ječo. General je zaznamovan na sliki s križcem

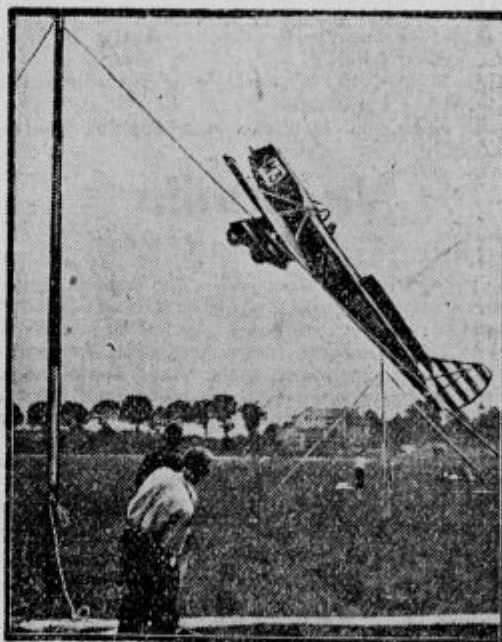
Stroji in brezposelnost

Večina ljudi dolži moderno tehniko z njenimi stroji, da je povzročila brezposelnost. Neštetokrat čujemo, da je stroj tisti, ki meče delavce iz obratov, oziroma napravlja brezposelne delavce s tem, da nadomesti desetorice delavcev. Radi tega stroj nikakor ne prinaša blagoslova človeštvu, ampak je za večino ljudi pravo prokletstvo. Vsa, ki se poglabi v to vprašanje, bo spoznal, da stroj sam nikakor ne more biti kriv, da narašča brezposelnost. Temu mnenju je povedal svoje tudi ameriški strokovnjak dr. James Thomas, ki je v ameriški strokovni reviji nastopil kot odličen zagovornik strojev. V članku skuša spreobrniti tiste, ki trdijo, da so stroji krivi brezposelnosti. Najprej poudarja, da slone vse trditve tako zvanih uničevalcev strojev na napačnem mnenju, da ima naša doba prvi industrijski civilizaciji in da kaj takega še nikdar ni bilo. Zakaj vse civilizacije najrazličnejših dob so bile naslonjene na industrijo in obrt in kulturno življenje se je vedno odražalo popolnoma odvisno od uspehov v trgovskem in industrijskem življenju naroda. Stroj je brez dvoma velikanski blagoslov za človeštvo. Napačna je le njegova uporaba. Saj je bilo s stroji odpravljeno suženjstvo zlasti v deželah, ki so bile večji del navezane na poljedelstvo. Tam so morali delati ljudje do 16 ur na dan in se niso imeli boljše, kakor domače živali. Stroj je

omogočil skrajšanje delovnega časa in ga bo omogočil še bolj. Radi tega bodo ljudje imeli vedno več časa, katerega bodo lahko žrtvovali za svojo izobrazbo, zabavo in zdravje. Nadalje trdi, da je bilo 70% vsega prebivalstva v zlati dobi atenske kulture zaposlenega pri suženjskem delu, dočim dela danes le 4% (?) prebivalcev vsega sveta pri stroju. V letu 1928, ki je bilo za gospodarstvo Združenih držav Severne Amerike najbolj ugodno, je bilo pri strojih zaposlenih poldrug milijon delavcev manj, kakor leta 1923. Radi tega pa so se v tem času ustanovila mnoga podjetja, ki so zaposlila dva milijona moških in žena. Vsa ta podjetja pa so mogla nastati in se razvijati le radi izumov novih strojev. Tudi nesreč zahtevajo stroji mnogo manj, kakor ročno delo, zlasti če bi ga hoteli izvršiti z istim uspehom, kakor ga s stroji. Mnenje, da je stroj vzel človeku delo, je popolnoma napačno. To mnenje izvira iz tega, ker vsi mislijo, da je potreba po izdelkih strojev vedno enaka. Temu pa ni tako. Gotovo je, da nudi stroj človeštvu toliko prednosti, da te dodobra odtehtajo vse njegove slabe strani. Seveda pa je treba pri razvoju in vedno večji uporabi strojev paziti na pravilno in vedno krajšo zaposlitev delavstva in tega naša tako sebična doba ne zmore.

60.000 kg drobiža

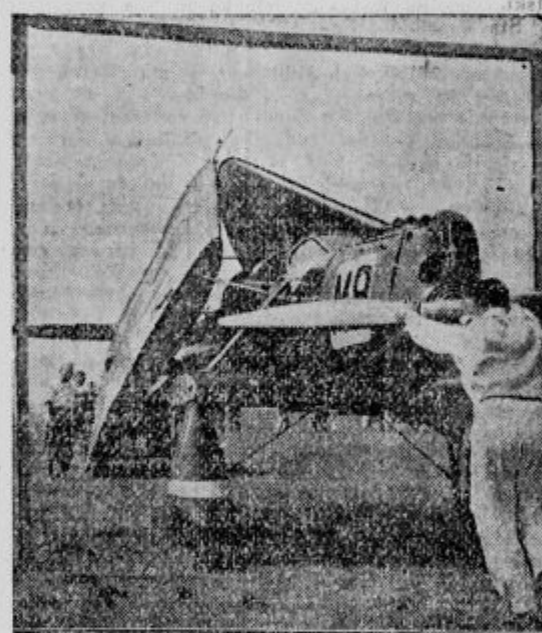
V romunsko pristanišče Konstanca je na praznik pripeljal angleški parnik »Buno« 60 velikih zabojev novega romunskega srebrnega denarja, ki tehta 60.000 kg. Je to prva pošiljka novega romunskega kovanega denarja, ki ga je romunska vlada dala kovati v Franciji in Angliji v skupni vrednosti 180 milijonov lejev.

Tekme za evropski krožni polet. V Berlinu so se te dni začele tekme za evropski krožni polet. Najprej morajo prestati vsa letala, ki se udeležijo tekmovalja, težke tehnične preizkušnje, zlasti pri vzletu in pristajanju. Slika nam kaže italijansko letalo, ki je vzletelo s tal pod kotom 45 stopinj.

Denar ne osrečuje

Na enem izmed sodišč v Londonu se je končala te dni zanimiva pravda, ki je nastala zato, ker je mož in družinski oče zadel glavni dobiček v loteriji. Mož je imel srečo in zadel v loteriji lepo premoženje 30.000 funtov. Njegova žena je zahtevala, da tudi nji da primeren delež denarja, tako da bo krila lahko svoje lastne malenkostne potrebe. Mož ji seveda ni hotel dati ničesar in žena ga je tožila. Ko so jo na sodišču zaslišali, je povedala takole: »Brez denarja smo živeli mnogo lepše in prav od srca želim, da moj mož ne bi bil nikdar zadel tega dobika v loteriji. Zakaj, komaj je dobil izplačan denar, je že začel pijančevati, mene pa pretepali. Za dom in otroke se ni brigal, pač pa se je potepal s slabimi družbo po beznih. Če sem ga prosila, naj mi da malo denarja, mi je grozil, da me bo ustrelil ali pa zadavil. Ne da bi me vprašal, je začel zidati v nekem londonskem predmestju vilo. Ko sem zvedela za to, sva jo šla gledat s hčerko. Ko sva prišla tja, je naju vrgel obe na cesto. Ko je bila vila toliko gotova, da se je lahko preselil, je pustil mene z otroki v starem stanovanju, sam pa se preselil v novo stavbo.« Sodišče je nerazsodnega in neusmiljenega moža in očeta obsodilo in mož mora plačevati svoji ženi tedensko 1200 funtov vzdrževalnine.

Preizkušnje za evropski krožni polet. Letala se pri evropskem krožnem poletu ocenjujejo po različnih lastnostih. Tako mora vsako letalo z zloženimi krili iti skozi gotov okvir. Na ta način se ugotovi, kakšen najmanjši prostor rabi letalo v nangoju. Čim manjši prostor rabi letalo, tem več točk dobi.

Finci delajo reklamo

Kljub temu, da je olimpijski odbor prepovedal tekmovali na olimpijadi v Los Angelesu najboljšemu tekaču sveta na daljše proge, Finu Nurmiu, so Finci kaj dobro posrbeli za lastno reklamo. Več kot 1000 časnikarjev, ki so zasledovali razvoj olimpijskih tekem, je dobilo lepo in bogato opremljeno brošuro finske vlade. Brošura ima 70 strani in ima naslov: »Finski kandidati v »Los Angelesu«. Seveda je pisana v angleščini in je zlasti priročna za časnikarje, kateri zvedo iz nje vse potrebno o odličnem narodu sportnikov Fincev in o njihovih olimpijskih kandidatih. Knjižica je lepo urejena in bogato ilustrirana. V zadnjem odstavku pa je obsežen opis kulturnega in političnega življenja Fincev, ki izzvani v lepo propagando za tujski promet. Knjižica sama dokazuje, da so Finci razumeli važnost olimpijade in da skušajo izrabiti olimpijado tudi za to, da pridobijo turiste za svojo lepo deželo.

»Prosim, gospod natakari, ali imate še kako drugo gorko pijačo razen piva?«

Kako kaže letina

Belgrad, 16. avgusta. AA. Stanje kmetijstva v drugi polovici julija: Poročilo ministrstva za kmetijstvo.

Vremenske razmere so bile zelo spremenljive: Pogosta in obilna deževja, nagle izpremembe temperature, pogosta in prav slaba vremena (toča, nevihte itd.). V glavnem je bilo v večjem delu države zadosti vlage in toplote, kar je posebno ugodno vplivalo na rast poznih in zoritev zgodnjih kultur in tudi posevkov, ki jih je poškodovala toča. Samo po planinskih krajih so obilna deževja občutno zadržala zoritev posevkov. Vpliv vremena na vegetacijo z ozirom na rast in organsko gradnjo plodov ter na zoritev je bil v glavnem zadovoljiv, če izvzamemo kraje, ki so jih zalede uime, pri koruzi, pri vrtnih, stročnatih, korenastih ter industrijskih rastlinah, pri vinogradih, sadovnjakih, pri detelji in lucerni. Zaradi pogostega deževja je bil rezultat neugoden pri žitaricah, katerih stanje je bilo slabo že zaradi rje, kakor tudi pospravljanje živinske krme in žetev žita. Suša je večjo škodo prizadejala v dravski banovini ter manjšo škodo v vardarski in primorski banovini. Uime in neugodna vremena so zadelo vse banovine in škoda, ki so jo prizadejala, znaša okrog 80 milijonov Din. Največja škoda je zadela vrbasko, drinsko, dravsko, donavsko, moravsko, primorsko, vardarsko banovino, v manjši meri pa tudi savsko in zetsko banovino.

Rastlinski škodljivci in paraziti. Največjo škodo je povzročila rja na pšenici, ki se je v večjem obsegu pojavila tudi v krajih, v katerih je doslej ni bilo toliko opaziti, in sicer v dravski, primorski in zetski banovini, kakor tudi po više ležečih krajih v ostali domovini. Škoda je zelo velika, toda natančno je ni mogoče izračunati, dokler se žetev ne konča. Izmed drugih škodljivcev so po posemeznih krajih napravili škodljivci škodo koruzi »činkantinu« v drinski banovini v nekaj poplavljenih krajih, žitaricam v dravski in vardarski banovini, dijuno in solnčarica vinogradom v primorski in dravski banovini, solnčarica hmelju v dravski, listne uši sadju in zelenjavi v primorski, čitasta uš slivam v zetski, gosence posevkov v moravski banovini. Proti vsem tem pojavom je država storila potrebne korake, da škodljivce zatere.

Stanje važnejših kultur. Žitarice: pšenica, ječmen, rž, oves, žetev je končana ali pa je bila v teku. V hladnejših planinskih krajih se je pričela začetkom avgusta. Stanje pšenice se giblje med dobrim in slabim, stanje ostalih je sredno. Glavni vzrok neugodnemu uspehu pšenice je rja. Koruza je pod vplivom zadostne vlage in toplote ugodno napredovala. Najugodnejši in sicer prav dobri izgledi so bili v donavski in moravski banovini. Stanje v drinski, vrbaski in moravski banovini je med dobrim in prav dobrim v dravski in vardarski, v savski in zetski je dobra. Fižol izkazuje splošno stanje med prav dobrim in dobrim, prav dobro je v dunavski, drinski, vardarski, moravski, vrbaski in primorski, med dobrim in prav dobrim v dravski, dobro v savski in zetski. Stanje krompirja je v splošnem med prav dobrim in dobrim; prav dobro je v dunavski, moravski, zetski in vrbaski, med prav dobrim in dobrim v primorski, vrbaski in dravski, dobro v savski in drinski.

Splošno stanje zelja je med prav dobrim in dobrim. Odlično je v moravski, prav dobro v savski, primorski in vrbaski, med dobrim in prav dobrim v dravski in vardarski, dobro v drinski in zetski.

Stanje čebule je med prav dobrim in dobrim. Prav dobro je v vrbaski, vardarski in moravski, med prav dobrim in dobrim v primorski in donavski, dobro v zetski, drinski in savski banovini.

Splošno stanje repe je med prav dobrim in dobrim; prav dobro v dunavski, vardarski, moravski in primorski, dobro v savski in drinski.

Splošno stanje lanu je med prav dobrim in dobrim, prav dobro je v primorski, med dobrim in prav dobrim v dunavski, dobro v vrbaski, savski, drinski, moravski, vardarski, zetski in dravski banovini.

Splošno stanje konoplje je med prav dobrim in dobrim. Prav dobro je v dravski, primorski in moravski, med dobrim in prav dobrim v dunavski in vardarski, dobro v savski, drinski, zetski in vrbaski.

Stanje hmelja je v splošnem med dobrim in slabim. Dobro je v donavski, med dobrim in slabim v dravski.

Stanje tobaka je v splošnem med prav dobrim in dobrim. Prav dobro je v vardarski, primorski in moravski, dobro v drinski in zetski.

Splošno stanje sliv je med prav dobrim in dobrim. Prav dobro je v drinski, moravski zetski in vardarski. Med prav dobrim in dobrim v dravski, dobro v savski in vrbaski, slabo v donavski.

Splošno stanje jabolk je dobro. Prav dobro je v vardarski in primorski. Med dobrim in prav dobrim v dravski, dobro v moravski, zetski, savski,

drinski in vrbaski, slabo v donavski banovini.

Stanje hrusk je v splošnem med dobrim in prav dobrim. Prav dobro v vardarski, moravski, primorski. Dobro v zetski, drinski in savski. Med dobrim in slabim v dravski, slabo v vrbaski in dunavski.

Splošno stanje orehov je med prav dobrim in dobrim. Prav dobro je v zetski, dobro v primorski banovini.

Stanje vinogradov je v splošnem po vseh banovinah prav dobro.

Stanje repe za krmo je v splošnem med prav dobrim in dobrim. Prav dobro je v vrbaski, dunavski, zetski in moravski. Med prav dobrim in dobrim v primorski in drinski. Dobro v savski in vardarski.

Splošno stanje travnikov je med prav dobrim in dobrim. Prav dobro je v vrbaski in moravski. Med prav dobrim in dobrim v vardarski, primorski in dunavski, dobro v zetski, drinski in savski banovini.

Splošno stanje detelje in lucerne je med prav dobrim in dobrim. Prav dobro je v vrbaski, dunavski, moravski in primorski, med prav dobrim in dobrim v vardarski, dobro v zetski, drinski in savski banovini.

Sezonka dela so v glavnem opravljena: žetev in mlače žita, okopavanje koruze, tobaka, bombaža itd., prirezovanje, prašenje in skropljenje vinogradov, pobiranje vrtnih posevkov in letnih vrst sadja, tobaka, košnja krme za živino, oranje in setev jesenskih posevkov itd.

Stanje krme za živino je bilo ugodno v vseh banovinah. Zdravstveno stanje živine pa je bilo manj zadovoljivo. V večjem obsegu je bilo obolenje živine v vardarski, donavski, moravski in savski banovini. Veliko število živine so v vardarski banovini težko prizadele poplave. Cene živine so bile na domačih trgih še zmerom nizke, ponudba pa je bila velika.

★

Subvencijski netolci 1932. Da na razpisnem kurjeru, ki donaha malemu posestniku lepe dohodke, namerava banka uprava odcaiti intencijam selekcionirane žilostokrne štajerske kokoši z zajamčeno nesnostjo nad 140 jajc na leto. Interesenti, stanujoči v Ljubljani, naj se prijavijo najkasneje do 1. septembra po svoji organizaciji ali sami pri mestnem načelnstvu v Ljubljani, gospodarski urad, ter vplačajo obnem z naročilom po 10 Din za petelino in po 20 Din za jajčilo.

Nova delniška družba. Ministrstvo trgovine in industrije je odobrilo ustanovitve naslednje d. d.: Industrija oljivog olja Bratč Marič Belovar, z glavnico 6 milij. Din, razdeljeno na 6000 delnic po 1000 Din.

Vpisi v trgovinski register. Koražija Ivan »Eksport«, Maribor; I. Trpin, tekstilni bazar, Maribor, in Franc Zavec, trgovina s sadjem na debelo, Poljsak.

V zadrzni register je bila vpisana Zadrzna klavnica v Zlatoliču na Dravskem polju, r. z. z. o. z. (nač. Solar Franc), v likvidacijo je stopila Splošna gospodarska poslovalnica v Mariboru, r. z. z. o. z.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Flerina Rudolfa, pos. in ključavničarskega mojstra v Mengšu. Končani pa sta poravnavi: Virbnik Fran, krojač v Šoštanju, in Jurak Josip, trgovec v Oplotnici.

Nazadovanje vojvodinskega hmeljarstva. Iz uradnih podatkov kmetijskega oddelka banske uprave donavske banovine je razvidno, da je v donavski banovini bilo posajeno s hmeljem letos samo 395 ha v primeri z 827 ha lani.

Mednarodni železniški obračunski promet. Mednarodni urad za kompenzacije v železniškem prometu v Bruslju javlja, da še ni dobil raznih potrebnih svot za izplačilo, saj dolguje nekaj držav okoli 60 milj. belg radi deviznih težkoč.

Razstava parulnine v Ljubljani. V okviru velesejske prireditve »Ljubljana v jeseni«, ki se vrši v času od 3. do 12. septembra bo prirejena tudi razstava malih živali, ki se goje pri nas. To razstavo priredi društvo »Zivalica« v Ljubljani. Razstavljena bo poučna strokovna literatura, kožuhošina in izdelki iz usnja domačih malih živali. Dalje bodo razstavljeni kunc in bobri Nutrija, psički, mačke, morski prašički, bele miši in ribice. Za tem bo oddelek za predmete in razne vrste krmil, dalje bo videti kontrolna gnezda, napajalnice, umetne kokle, valilne aparate, orodja za kapunjenje, tehtnice za jajca, stroje za mleto kosti, žične kletke za ptice, jasli in kletke za kunce, škatle za prenos jajc in enodnevnih piščet. Dalje bo poseben oddelek domačih in tujih ptic. Za tem oddelek z golobi, grlicami, fazani, pavi itd. Končni oddelek je namenjen kokosim, racam, gosem in puranom. Ta razstava bo nameščena v paviljonu »J« ter bo zelo zanimiva in poučna.

Borza

Dne 17. avgusta.

Denar

V današnjem deviznem prometu je ostal neizpremenjen le Curih. Drugi tečajji so bili neenotni v tendenci.

Ljubljana. Amsterdam 2290.68—2302.04, Berlin 1351.53—1362.33, Bruselj 789.41—793.35, Curih 1108.35—1113.85, London 197.42—199.02, Newyork 5065.20—5098.46, Pariz 222.90—224.02, Praga 168.23—169.09, Trst 290.79—298.19.

Promet na zagrebški borzi je znašel brez kompenzacij 91.396 Din.

Curih. Pariz 20.1125, London 17.84, Newyork 513.50, Bruselj 71.225, Milan 26.28, Madrid 41.30, Amsterdam 206.675, Berlin 122.125, Stockholm 91.75, Oslo 89.50, Kopenhagen 95.50, Sofija 3.72, Praga 15.18, Varšava 57.60, Atene 3.20, Carigrad 2.45, Bukarešta 3.05, Helsingfors 7.65.

Dunaj. Dinar notira: valuta 12.30.

Vrednostni papirji

Tendence za državne papirje je bila danes nenaka. Med delnicami je bila v Ljubljani zaključena Kranjska industrijska po 300, v Zagrebu pa je narasla Priv. agr. banka na 228—230. Promet je bil na zagrebški borzi naslednji: 4000 dol. 8% Bler, 2000 dol. 7% Bler in 10 kom. delnic Priv. agrarne banke.

Ljubljana. Vojna škoda 206 bl., 8% Bler, pos. 46 bl., 7% Bler, pos. 42 bl., Stavbna 40 den., Kranj. ind. zaklj. 300, Ruše 125 den.

Zagreb. Narodna banka 4250 den., Priv. agrar. banka 228—230 (228), 7% inv. pos. 49 den., agrarji 23.50 den., vojna škoda 200—208, 8. 200 den., 9. 200—202, 12. 199 den., 6% begl. obv. 34—35.50, 8% Bler, pos. 41.50—45.50 (45.50), 7% Bler, pos. 41.50—43 (41.75).

Belgrad. Narodna banka 4400—5000, Priv. agr. banka 232—234 (232, 229), 7% inv. pos. zaklj. 51.50, vojna škoda 200—202 (208, 301), 6% begl. obvezn. 35.50—36 (36.25, 35.25), 8% Bler, pos. 45 den., 7% Bler, pos. zaklj. 41.25, 7% pos. DHB 44—44.25.

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 59, Mundus 53, Alpine 9.35, Trbovlje 19.75.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bač. okol. Novi Sad 79 kg 145—147.50, okol. Sombor 78 kg 145—147.50, srednja 79 kg 145—147.50, gbč. 79 kg 145—147.50, bač. potiska 79 kg 147.50—150, ladja Tisa 70 kg 150—152.50, ladja Begej 79 kg 145—147.50, gbn. 79 kg 142.50—145, ban. par. Vršac 78 kg 140—142.50, bač., sr. nova 76 kg 135—137.50, ban. nova 76 kg 132.50—135, bač. ladja Tisa nova 76 kg 140—141—150, koruza nova bač. 108—110, bač. okol. Sombor 110—112, ban. 105—107, sr. 110—112, okol. Sid 112—114, otrobi bač., sr. 70—75, fižol bač., sr. novi beli 110—115. Ostalo neizpremenjeno. Tendence slaba. Promet: 28 vagonov.

Chicago. Pšenica marec 61.5, sept. 51.75, dec. 55.25, koruza marec 30.25, sept. 23, dec. 23.125, oves marec 21.925, sept. 18, dec. 18.75, rž dec. 60.

Živina

Ljubljanski živinski sejem 17. avgusta. Na današnji sejem je znašel dogon (v oklepajih število prodanih glav): 84 (7) konj, 71 (23) volov, 28 (7) krav, 13 (10) telet in 88 (40) prašičkov za rejo. Sejem je bil radi vročega vremena in poljskih del zelo slab. Cene so bile neizpremenjene kot na prejšnjem sejmu in sicer voli I. 5—5.50, II. 4—5, III. 3—4, krave debele 4—4.50, klobasice 2—3, teleta 4.50—5, vse v Din za kg žive teže, prašički za rejo komad 170—220 Din.

Dunajski sejem

od 4. do 10. septembra 1932 (Rotunda do 11. septembra)

Posebne prireditve:

»600LETNICA DUNAJSKE USNJARJE«

Pohišstvo / Reklama / »Novodobni plinski aparati«, Električna v gospodinjstvu / Dunajske modne pletenine, salon za modno kožuhošino, kožuharji in predelava krzna / RADIO IN SLABI TOK žimsko-sportna razstava s posebnim oddelkom »Rastline in živali v zimici« Stavbarstvo in gradnja cest, »Rastlona hiša« Železno in patentno pohišstvo, »Tehnične novosti in iznajdbe« / Razstava U. d. S. S. R. / Posebna bolgarska razstava, Razstava hranil in nasladi / Poljedelska in gozdarska razstava Nikakega vizuma! S sejsmo izkaznico in potnim listom prost prestop na meji v Avstrijo. Ogrski tranzitni vizum se dobi na meji proti predložitvi sejsme izkaznice. Znatne vozne olajšave na jugoslovanskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, Jadranskem morju ter na zrakoplovih. Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejsme izkaznice (po Din 50) se dobe pri Wiener Messe A. G., Wien VII

Sobno slikarstvo

Albert Špeletič

Ljubljana, Emonska cesta št. 25

Vzorci na vpogled. - Cene konkurenčne.

Restavracija z mesarijo

na zelo prometnem kraju se odda s 1. decembrom za več let v najem. — Zraven spada devet lepo opremljenih sob za tuje in ves potreben gostilniški in kuhinjski inventar. Reflektant mora položiti kavecijo in dokazati zmožnost za vodstvo podjetja. Prednost imajo zakonci v starosti ne pod 30 in ne nad 50 let. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Restavracija« št. 11.909.

Potrli neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem bridko vest, da je naš nad vse ljubljani, nepozabni soprog, oče in brat

Viktor Troha

posestnik, trgovec in gostilničar v Babnem polju

v sredo 17. avgusta tl. ob 7 po kratkem, a mukopolnem trpljenju, pokrepčan s poslednjimi tolažili svete vere, v 44. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek 19. avgusta ob 10 dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče.

Bodi mu ohranjen časten spomin!

V Babnem polju, dne 17. avgusta 1932.

FANI, soproga; TALČI in BOZA, hčerki; ALČI, brat in ostalo sorodstvo.

R. D. Blackmore:

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

Ko so ti »dečki usmiljenja«, kakor smo jih pogrdno nazivali, na omenjeni dan odšli in ko je stari Bakrec ropotaje zapahnil dvojna železna vrata pod obokom iz ploščatega kamenja, na katerem so bili z majhnimi medenimi črkami napisani neki verzi, nas je slonelo kakih šest ali sedem fantov v somraku ob železnih drogovi pri vratih. Jaz in nekateri od njih nismo bili lačni in se nismo brigali za zvonček, ki je klicel k večerji, kajti použili smo bili na moje stroške precej kolača in poprnikov. Sicer nisem imel bogve koliko denarja, toda kolikor sem ga imel, sem ga hranil vsega za to priliko. Ker se je že mračilo in je pod večer legla megla na zemljo, nas ni bilo opaziti, kajti sicer bi nas bil stari Bakrec pognal preko travnika. On je bil sirov do nas fantalinov, a njegova žena je rada jemala denar od nas. Ob vratih je bilo zadosti prostora za nas vse; lahko se je stisnilo ob njih devet dečkov, samo če niso bili prepirljivi; toda te nevarnosti tedaj ni bilo. Željno smo gledali po cesti in bi bili radi pohiteli po njej; upali smo namreč, da bomo zagledali vrsto obloženih konj z oboroženim spremstvom, ki naj bi jih ščitilo. Zunanji študentje so nam bili namreč sporočili, da jih je nekaj, ki so bili na poti v mesto, ležalo davi v Sampfordu Peverilu in morajo dospeti semkaj še pred nočjo, kajti zloglasni Faggus jim je bil baje za petami. Ta Faggus mi je bil nečak, doma iz Northmoltona, in ponos naše rodbine, kajti od mesta Baruma do Londona ni bilo slovičjega rokovnjača od njega. Potemtakem sem se seveda nadejal, da bo ujel potnike z blagom, in moji

tovariši so me izpraševali za mnenje, kakor da bi bil kako preročišče.

Neki dečko je slonel tako blizu mene, da se moj komolec ni mogel geniti, in me je precej občutno sunil v bližino želodeca, dasi je imel sam poln želodec mojih poprnikov. To me je tako neprijetno dirnilo, da sem mu prisotil eno naravnost po obrazu, ne da bi bil kaj premišljeval ali tehtal dolžni mu odgovor. On je povesil glavo in me udaril tako silovito po srčni strani, da mi je za več minut zaprlo sapo in so se mi prsi vdrle, ko da bi zaprl žepni nož, in zdelo se mi je, da bom od pritiska izdihnil. Toliko da sem se zavedel, je bilo že sklenjeno med nami, da moramo odriniti na tako zvano »Železno poljano«, kakor smo imenovali trikoten prostor ruše, kjer sta se stikala našipa, vodeča od šolske in stanovanjske veže. Tam smo v dvobojih junaško reševali svojo čast. Sedaj je bilo treba samo še počakati, da pojde mimo spreved pričakovanih konj, na kar naj bi bili ob razsvetljavi sveče stopili v krog. Zdajci je pridirjala izza vogala, kjer sta bili začetnici našega ustanovitelja, toda ne v smeri od Tauntona, temveč od Lowmanskega mostu, po vsem videzu prav majhna četa. (In res sta bila samo dva konja in še od teh dveh je bil eden ponj.) Na večji kljusi je sedel človek z živordečilnim obrazom.

»Prosim, slavna gospoda,« je izpregovoril, ko se je ustavil pred vrati, »ali bi mi mogel kdo povedati, kje je naš John Ridd?«

»Evo ga, ni daleč od tod vaš John Ridd,« je odvrnil zgovoren majhen dečko, oponašajoč govorico Johna Fryja.

»Pokličite ga tedaj,« je dejal John Fry in je podrezal skozi omrežje z bičem proti nam; »pokličite ga in privedite ga semkaj.«

Tovariši so kazali s prsti proti meni in nekateri od njih so pričeli kričati; toda jaz sem vedel, kaj

je na stvari.

»Oh, John, John,« sem vzkliknil, »čemu prihajaš sedaj sem. Pa še moja Peggy si prignal čez močvirje, kako strahovito jo mora zebsti? Saj se počitnice ne bodo pričele pred prihodnjo sredo štirinajst dni. Kdo bi mislil, da ti ni znano to!«

John Fry se je sklonil v sedlu naprej in je obrnil pogled od mene; iz grla se mu je izvil nekaj glas, kakor da bi lezel polž po steklu v oknu.

»Oh, seveda vemo to prav dobro, gospod John; ves oarski okraj ve to, četudi ne hodimo v šolo kakor ti. Mati hrani vsa jabolka zate, stara Betty je že spekla krvavice in nihče ne sme nastavljati kosom zank. Vse to zaradi tebe, dečko; posihmal je slednji izliljaj tvoj.«

Tu je iznenada umolknil. Prestrašil sem se tega, kajti prav dobro sem poznal navade Johna Fryja.

»Pa oče, oče — oh, kaj je z očetom?« sem vprašal naglo in odrinil pri tem tovariše na desno in levo. »Ali oče ni prišel v mesto? Saj ima navado priti vsakikrat k meni in ne prepušča tega nikomur drugemu?«

»Oče se mudi pri krivem stebri onstran ovčare in ni mogel semkaj, kajti tačas vozijo pridno prašiče za božične praznike in jabolčni most vre v sodčkih.«

Ko je to govoril, je gledal ušesa svojega kljuseta; ker sem poznal navade Johna Fryja, sem vedel, da se laže. Nekaj težkega kakor svinčena kepa mi je padlo na srce in naslonil sem se nazaj na steber pri vratih; vsa volja do borbe mi je prešla. Prevzel me je nekaj tajan strah, kakor da bi šel preko mene težak oblak, in bal sem se, da ne bi kaj hudega zvedel. Pozabil sem celo pogladiti svojo Peggy po smrčku, četudi mi ga je pomolila naproti skozi okrižje, kjer je bila nekoliko večja odprtina. Pričela je vohati proti meni in mi prijazno gristi prste.

Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslov. knjigarne v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek: LAČIČ GOLICE, 30. zvezek: Štepičevič: NA POLJU SLAVE, 28. Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman (se silitkami), 24. Din, vez. 32 Din. — 31. zvezek: Remington, ZAGORIŠKI ŽIVOTI, Roman (se silitkami), 24. Din, vez. 32 Din. — 32. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30 Din, vez. 42 Din. — 33. zvezek: Brackel, ČIRKUSKI OPIROK, 28 Din, vez. 40 Din.

Prosta vožnja na Lipski sejem:

Lipski jesenski sejem 1932:

Natančnejši pogoji se dobe pri vodilnih potovalnih pisarnah in pri častnem zastopniku:

ING. G. TÖNNIES, Ljubljana, Dvořakova 3

Poštni predal 128.

Vzorčni sejem od 28. avg. do vključno 1. sept. Tekstilni sejem do 31. avgusta, sejem za gradbene, hišne in obratovalne potrebščine od 28. avg. do vključno 1. sept.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlitna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Vsaka beseda 1 Din

Prodajalka

Izučena trgovina z mešanim blagom želi sedanjo službo spremeniti. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Pošten« št. 11.885. (a)

Trgovski pomočnik

začetnik želi dobiti službo v večji trgovini, najraje v mestu. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Pošten« št. 11.912. (a)

Hlapec

vesten, pošten, zdrav, močan, trezen, popolnoma vešč vsakega kmetijskega dela in konj, išče s 1. septembrom stalno službo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11.937. (a)

Službodobe

Vsaka beseda 1 Din

Dekle

pošteno, delavno, zdravo, srednjih let, sprejem v vilo za vsa hišna dela poleg kuharice. Samo take z dobrimi priporočili ali priporočili naj pišejo na upravo »Slovenca« pod »Samostojna« št. 11.898. (b)

Vajenci

Vsaka beseda 1 Din

Pridno vajenko

sprejme takoj boljša šivilja. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 11.936. (b)

Objave

Vsaka beseda 1 Din

Pomažite

brezposelnim! Ker je nujno potrebno, da se svoječasno brezposelnim in stradalajočim tudi dejanski pomaga, se priredi »Loterija v pomoč brezposelnim«. Z nakupom in razpečevanjem srečk te človekoljubne loterije boste tudi realno pripomogli svojim potrebnim bratom, kar je tudi Vaša državljanska dolžnost. (o)

Denar

Vsaka beseda 1 Din

Hranilne knjižice

kateregakoli zavoda kupimo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kreditna« št. 11.819. (d)

Katera oseba

bi posodila 20.000 dinarjev proti obrestim. Za uslugo odstopim sobo, kuhinjo. Ponudbe pod »Sigurno naloženo« na upravo »Slovenca«. (d)

Kupim

nekaj ratne štete ali investicijskega posojila. — A. Prelog, Marijin trg. d

Hranilno knjižico

Ljubljanske kreditne banke v znesku 400.000 Din kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »K 3« št. 11.935. (D)

Pouk

Vsaka beseda 1 Din

Vseh modernih

jezikov se naučijo najhitreje, najpopolneje, in sicer doma, če se vpišete v Dopisno trgovsko šolo v Ljubljani (Pražakova ulica 8/1, vogel Miklošičeve ceste 30). (u)

Oblastv. koncesijonirana šoferska šola

J. Gabersčik

bivši komisar za šoferske izpite. Ljubljana, Dunajska c. 31. Prihodnji redni tečaj se prične 1. septembra.

Dijaki

Vsaka beseda 1 Din

Dva dijaka

sprejem v svo oskrbo v bližini mesta. Naslov v upravi »Slovenca« pod »D 11.914. (D)

Dva dijaka

sprejem v celo oskrbo. Prijatelj, Koroska cesta 17/1, Maribor. (b)

Stanovanja

Vsaka beseda 1 Din

Stanovanje

v kleti takoj oddam. Tovarniška ulica 7, Moste. c

Stanovanje

sobo, kabinet, kuhinjo in shrambo takoj oddam. — Rožna dolina XIII/5. (c)

Stanovanje

suho, v suterenu, soba, kuhinja in pritlikline, oddam s septembrom v Tovarniški ulici 25, Moste. Vpraša se na Klančku 6 pri Novaku. (e)

Priprosto osebo

z nekaj gotovine sprejem v došmrtno oskrbo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Blizu Ljubljane« št. 11.931. (c)

Oddati je:

Dve pritlični sobi v Slomškovi 1, sedaj Carinska pisarna, štirisobno stanovanje v I. nadstropju v Kolodvorski 34, ter tro-sobno stanovanje v Tavčarjevi 4. Več se poizve pri kamnoseški industriji Vodnik, poleg glavnega kolodvora. (c)

Umetnik svetovnega glasu

predvodi na zapadu modo v zvezdah za soboslikarstvo. Zanimajte tudi vi da vam izda soboslikar brezposelnim naložbo. Sebestyén-ove vzorce za soboslikarstvo. Zastopnik teh vzorcev je: Obilič, Beograd Obilice Venecij

Vnajem

Vsaka beseda 1 Din

Veliko suho skladišče in pisarno v centru Ljubljane oddam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 11.762. (n)

Posvetva

Vsaka beseda 1 Din

Stanovanjska hiša

na Kodeljevem se ugodno proda. Istotam se proda tudi majhen lokal s stanovanjem. Pismene informacije daje Iv. Slokan, stavebenik, Kolezijska ul. št. 7, Ljubljana. (p)

Več parcel

po ugodni ceni naprodaj. Poizve se pri Oražmu v Mostah pri Ljubljani. (p)

Hiša z gostilno

in večjim vrtom v St. pri Domžalah št. 5 bo prodana na javni dražbi pri sodišču v Kamniku dne 29. avgusta 1932 ob 9.30. Cenilna vrednost znaša 121.842 Din. Najmanjši ponudek znaša 62.437.66 Din. Informacije daje advokat dr. Zvokelj, Kamnik. (p)

Dvostanovanjsko hišo

na lepi legi, blizu šentviške tramvajске proge prodam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Le-tovišče« št. 11.919. (p)

Vila

enonadstropna, nova, se takoj ugodno proda v Zg. Šiški. Naslov v upravi »Slovenca« 11.373. (p)

Poizvedbe

Informator

Nadaljne informacije zaželjene. Zaupno. (e)

Nakazilo

Proti predložitvi tega nakazila, ki ga izrežite, priobčimo

brezplačno

v času od 18. do 20. avgusta 1932 enkrat vsak nanovo naročen

mali oglas

v obsegu 7 besed (obenem z debelim naslovom). Pri večjih oglaših je za vsako nadaljnjo besedo doplačati 1 Din. Izvzeti so oglasi z neprimernim besedilom. Nakazilo z naročilom in besedilom se mora poslati naravnost na upravo »Slovenca« v Ljubljani ali Mariboru.

Nakazilo mora vsebovati Vaš natančen naslov, ker je drugače neveljavno!

Ime:

Poklic:

Bivališče:

Kupimo

Vsaka beseda 1 Din

Kupujem pletenine

tovarn. zaiogo: vsakovrstne nogavice, telovnike, puloverje, proti gotovini. Ponudbe na Zagreb 1 — poštni predal 300. (k)

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir. Ljubljana. Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Vsaka beseda 1 Din

Večje število

rabljenih in novih pisalnih strojev ameriških in nemških znamk se proda po najnižjih cenah. Vprašati: Javno skladišče nasl. v Celju. (l)

120 Din

prima žagana drva, premo, trami, deske, fižlove preklje itd. Jos. Preslesnik, Janševa, telefon 3398. (l)

Nogavice, rokavice, robce, perilo, torbice, kravate nizke cene. samo pri PETELINC-u Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

115 Din

1 m³ žaganih bukovih drv, prvovrstnih, franko hiša, nudi Velepč, Sv. Jerneja cesta 25. Telefon 27-08. (t)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Mlatilnice

trierje, slamoreznice, sadne mline, stiskalnice in vse drugo železnino kupite najbolje pri Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (l)

Konfekcija — moda!

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Ia bosanske slive

sveže (debele) kg po Din 3.25, v kosaroh po 30 kg franko naročnik — pošilja brzoovozno G. Drechsler, Tuzla. (l)

Tri izložbene rolete

rabljene, prodam. Karničnik, Stari trg 8. (l)

Obrt

Vsaka beseda 1 Din

Aktovke

šolske torbice, nahrbtnike vseh vrst izdeluje poceni Martin Šterbal v Ptuj. t

Soboslikarska,

plesarska in vsa v to stroko spadajoča dela po najmodernejših vzorcih — solidno in konkurenčno izvršuje Josip Marn. d. z o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 9. Tel. 30-68. (t)

OVES IN KORUZO

kupite najceneje pri tvrdka A. VOLK, LJUBLJANA Veletrogovina z žitom. Ročljavska cesta 24

† Vsemogočnemu je dopadlo poklicati k Sebi našo 86 let staro, s sv. zakramenti prevideno, nenadomestljivo, preljubo mamo, babico, sestro, teto in taščo, gospo

Lucijo Božič roj. Stalzer

učiteljevo vdovo.

Pogreb nepozabne bo v petek 19. avgusta ob 16 izpred hiše žalosti, Rimska cesta 12, na pokopališče k Sv. Križu. Maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1932.

Roza, Hani, Ana, hčere; Ivan Stalzer, brat; Kati Jurman, sestra; Josip Pleničar, zet; vsi vnuki in vnukinje in ostalo sorodstvo.

Potrta globoke žalosti javljamo tužno vest, da je naša dobra mamica, tašča in stara mama, gospa

Marija Stajnik roj. Kunc

dne 16. avgusta ob 20, previdena s tolažili sv. vere, v 78 letu starosti, za večno zaspala.

Zemski ostanki blage pokojnice se prepeljejo v Ljutomer, kjer jih bomo položili v četrtek 18. avgusta ob 17 k večnemu počitku.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v petek 19. avgusta ob 7 zjutraj v župni cerkvi v Ljutomeru.

Predrago pokojnico ohranimo v blagem spominu!

Ormož-Ljutomer, dne 17. avgusta 1932.

MARIJA KUHAČIČ roj. STAJNIKO, hčerka; ANICA STAJNIKO roj. PETOVAR, snaha; LUDVIK KUHAČIČ, zet; vnukinje, vnuki in ostalo sorodstvo.

Potrta neizmerne žalosti naznanjava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je najin iskreno ljubljani oče, brat, stric in svak, gospod

Vinko Zabukovec

sluga Zadrzne zveze

danes 17. avgusta ob 1/6 zjutraj po dolgi, mukopolni bolezni, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb draga očka bo v četrtek 18. avgusta ob 5 popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1932.

VIDA in IVANCEK, hčerka in sin — in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

V cvetu svoje mladosti in sredi svojega največjega dela nas je nenadoma zapustil naš nad vse ljubljani sin, brat, stric in svak, gospod

Peregrin Rodé

avtopodjetnik v Kamniku

in maziljen s sv. poslednjim oljem odšel v večnost v 29. letu svoje starosti.

Pogreb nepozabnega pokojnega se bo vršil v četrtek, dne 18. avgusta ob 16 na farno pokopališče na Rovih.

Maše zadušnice se bodo brale v petek ob 7 zjutraj na Rovih in v farni cerkvi v Kamniku.

Vsem, ki ste ga poznali, ga priporočamo v trajen spomin in molitev!

Kamnik-Rova, dne 16. avgusta 1932.

PEREGRIN in MARIJA RODÉ, starši.

IVAN, MIHAEL, KAROL in ALOJZIJ, bratje. MICI in ANGELA, sestre, in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Vsem onim, ki so nam ob težki izgubi naše ljubljene

BOGOMILE

izkazali sočutje in spremili pokojnico na njeni zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo. Zahvalo smo dolžni vsem, ki so se na ta ali oni način požrtvovalno udeležili reševanja in prenosa naše Bogomile izpod Triglava do Dovja. Zahvaljujemo se gosp. dr. Jožetu Pogačniku, vikarju iz Kranja, ki je podelil pokojnici zadnja verska tolažila. Posebno zahvalo dolgujemo častiti duhovščini za opravljene pogrebne obrede in molitve, g. Jožetu Stegnarju, nadupravitelju mariborske bolnišnice, g. Alojzu Adamiču, zastopniku zdravstvenega odseka banske uprave, in g. Jožetu Serajniku, zastopniku mojstranske podružnice SPD, ki so se z ginljivimi govori poslovi ob grobu pokojnice. — Zahvaljujemo se tudi jesenjski sokolski godbi ter gg. pevcem Triglavskega pevskega društva in osobito jesenškemu turističnemu klubu »Skala«. Vsem, ki so našo ljubljeno obsuli z venci in neštevilnim cvetjem, katerega je Bogomila tako zelo ljubila, iskrena hvala!

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1932.

Rodbina SMERKE-KRAŠNA s sorodniki.

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V MORAVČAH naznanja žalostno vest, da je v torek popoldne umrl njen ustanovni član in član načelstva, gospod

Martin Klopčič

posestnik v Podbrdu 35, cerkveni ključar podr. na Drtiji itd.

Pogreb rajnega bo v petek ob 9 dopoldne na pokopališču v Moravčah.

Spominjajmo se blagega, zaslužnega moža v molitvi!

Moravče, dne 18. avgusta 1932.

NAČELSTVO IN NADZORSTVO.